

ပသိုင်း လိတ်လဲင်း၊ စွမ်းလီထား၊ အစို၊

လိတ်ရဲဉ်း(၃)

ဗွေဗွန် အာလောက (ကမ္မဋ္ဌာနာ စရိယ)

ကျောင်းတုံခံ၊ — ဝေင်၊ ဟိုပုံ၊

တမ်း

လောကတွမ်းဗုဒ္ဓ

လိပ်စာစာင်း

သားသနားနင်း ၂၅၃၄—ဗား၊

ကောဇာနင်း ၁၃၅၂=ဗား၊ ဗွဲဇုတ်လာဗွေ

အင်္ဂါးနီ၊ ။

ပအိုဝ်းလိတ်လဲ့ငှ်စွမ်လိတာအစွို၊
လိတ်ရဲဉ်း (၃)

ဘဒ္ဒန္တအာလောက (ဓမ္မစရိယ)
(ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ)
ကျောင်းတုံခံ - ဝေင်ဟိုပုံ

တဲမ်း

လောကတွမ်းပုဒ္ဒ

ချုထန်၊ နဝမအလဲင်း ဖွူပေါင် (၁၀၀၀)
၁၃၇၇-ဗား၊ ဝါးခေါင်းလာဗွေနီ

ငေါင်းတဲးအွဉ်

လို၊မျို၊တို၊င်၊ ဘားသားတို၊င်၊ဖုံ၊နောင်၊ ယံဖေးနေး က
ယေန်၊င်း ကနညံ၊အီလ၊အတာ၊ ဆင်းရာ၊လိတ်လိုင်၊စားပေး အနု
ပညားစတင် ထာ၊အားကျို၊ခရား တစိုးစိုးယို မီးခွမ်တဉ်း မီးသောင်း
သာလွေ၊ ခြင်းခြင်းလွဝင်၊နောင်၊မ၊ ဘားသား ယေန်၊င်းမ၊ ဒါ၊
သေလိမ္မားဖွဲ၊ ဗဟုသုတ လွိုင်းအာမ၊ စိုးခွို၊ လို၊မု၊ရေ၊ရာ၊စတင်
ကျိုက်၊ပေါင်၊အုံအောင်းမုဖုံ၊ယို သေနှောင်၊ ထီးလ၊ ကျင်းလယ်၊ဒါ၊
လဲပ် လွဉ်အီဗားနောင်၊သွ။။

ပညားသျှင်းပုဂ္ဂိုလ်၊တန်စခါသီး ကတဲမ်းမဲ့င် သေ၊ခါ၊ဒါ၊
လောကအတာ၊ လို၊မတ်ငါ၊ကရို၊ဒါ၊ လောကနီတိငေါင်းသွဉ်သင်
အဆွံ၊အမ၊ဖုံ၊ယိုတဲးနောင်၊ - ၊

ဗုဒ္ဓဘားသားနွဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊လို၊တို၊င်၊စွမ်းဖြာ၊သီး အပိုအလီ၊ဖုံ၊
ကအောင်းလို၊သေငါ၊စဲင်းနဲးလ၊အီငါ၊ ပွေးမျတ်ဘုရာ၊ သမဲင်၊စဲင်း
ချုပ် ကရို၊ဒါ၊ “ **ဗုဒ္ဓဝင်၊သမဲင်၊** ” ငေါင်းစွမ်းသော၊ သွိုန်းသု၊ကို
မျို၊ဖုံ၊ယိုတဲးနောင်၊- ၊

ထွာအီငါ၊ လောကလို၊တို၊င်၊စွမ်းဖြာ၊သီး ဟောင်သေ ထွိုက်
ဟောင်သေသင်၊စွဉ်း လွဉ်းလွဉ်းနောင်၊သွ။။ မီးသေမီးဒါ၊ သေငါ၊
လိမ္မားသော၊လ၊ဝင်၊ ပညားသျှင်းသူးတော၊ကောင်၊သီး အငေါင်းငွါ

(ခ)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

သွဉ်သင်မု ဩဝါဒအခြာကိုနောင်မ၊ သုတအာ၊ ထာ၊သေလွှိုင်း၊
ချွေးရုံးသွဉ်းသဲး သွ၊ခွ၊ကျိန်းအိတင် မေတ္တာအာ မဲ့ငါဗန်၊ ဘောရန်း
ကင်၊ နမ်းသ၊နီပါ၊ ချမ်းသာလ၊တွေ့၊ ခင်းလမ်းတို့င်း စစရားရားကို
နို့တို့င်းတွမ်းလ၊အိဟးနောင်သွ။

ပွိုးနောင်မ၊ “ ဗုဒ္ဓဘာသာယေနိင်းပုပ္ဖယ်၊လိတ် ” အ
တားလိတ်သွဉ်ခဏ်၊စောင်းအနေ၊ ပအိုဝ်းလိတ်လဲင်း စွမ်းလိတား
(ဗဟို)သုံးဃာအစွိုးနောင်၊ နေင်း ၁၃၄၇-ဟး မာ၊တငါ အွဉ်းတီး
ဗက်၊ထွေ့ပျဉ္ဇာန်းလေးဖေးပါ လောကတွမ်းဗုဒ္ဓဖုံးယိုနောင်သွ။

ကောစီးခြပ်ချာယင်းလိတ်သား

ခွန်ဘိုသိန်း

လွယ်လုံ လိတ်ချ၊စက်၊

မြို့ဦးရပ်ကွက်၊ တောင်းကီ။ (မြ - ၀၂၇၁၈၄) ph; - ၂၀၆၀၂၇

* * * * *

နေင်း ၁၃၇၅-ဟး၊ ဒိုင်စင်လာဆန်း(၈)နီ၊

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

လောကနီတိ ပဏ္ဍိတကဏ္ဍ

ပဏာမ တွမ်း ပဋိညာဉ်း

- ၁။ ရတနာသံပါ၊ ဝိုင်းခါးရိုးငါ
အာစာကျမ်းဂန်၊ ထေထန်းလွင်ဟး
လောကနီတိ ပါဠိဘာသာ၊
ပအိုဝ်းငေါင်း ပြန်းလောင်းအအံ့ဉ်းတာ၊ ။
- ရီ - လောကနီတိကျမ်းယို အောင်းကျမ်းမိုင်းကို
တမ်းထန်း လွင်ဟောင်း?
- ဖြေ - လောကနီတိကျမ်းယို အောင်းအိုးပိဋကတ်
ကျမ်းဂန်အစိုးစိုး အဒင်းဒင်းကို ထေထန်း
လွင် တမ်းစုရွမ်သေဖေးချာသွ။ ။

* * * * *

သွဉ်ထူးဆယ်ပူ၊ ကျိုးဂွဏ်ထူး

- ၂။ ဂွဏ်ထူးအကျိုး ကရိုးနောင်ရ၊
နီတိကျမ်းနော လောကလောင်းခါ
လိုနီအကဲဉ် ထွာမဲဉ်းမိုးဖါ
ဆရာထွာ သွာထွာမဲဉ်းထင်းဟး ။

(၂)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

ကွပ်ပွိုးနှောင်မ၊ လောကကျမ်းခါ
လိုခိုနှောင်ပွေး ဒါးမွေးသေဗား၊
ပညားသိုဇ္ဇာ တန်အာမျတ်ငါး
သုတနော အာလောပြွေစွဲငါး ။

ရီ - သွဉ်ဗား လောကနီတဲတဲင် လဲလွဉ်
အကျို၊ဂုဏ်းထူ၊ ကေ၊ဇူ(၄)စွိုးယို
တွက်နယ်ဖေးလဲင်း။

ဖြေး - ၁။ ထွာလိုခိုသီး အကဲဉ်အနစ်
၂။ ထွာမွိုး ထွာဖါ
၃။ ထွာဆရား
၄။ ထွာမိတ်ဆွေးသွေးခွ ယို(၄)စွိုးသွ။

ရီ - ဒါးဗားလောကနီတဲတဲင် ကလဲဒါး အကျို၊
(၃)စွိုးယို တဲမ်းနယ်ဖေးလဲင်း။

ဖြေး - ၁။ ထွာဗားပညားသို အကျို၊တပါ၊။
၂။ ထာ၊သေတန်လဲင်း မျတ်ဟောင်ငါး
အကျို၊တပါ၊။
၃။ အထီးအဟွိုန် ဗဟုသုတ အဝ်းအီအကျို၊
တပါ၊။ စုစုခွဉ်း ယို(၃)စွိုးသွ။

ထာ၊လွ၊နောင်၊အံ၊ ညာ၊နိဗ္ဗာန်၊

- ၃။ လို၊လွ၊နောင်၊နဲး ကင်၊တဲးပညာ၊
ပညာ၊အဲဉ်ထောင်း တဖြောင်းဥစ္စာ၊
ဥစ္စာ၊ကေန်၊မွ သွ၊ခွ၊ခြေငါး
သွ၊ခွ၊အဲဉ်ထောင်း လ၊တောင်းဥစ္စာ၊
ချမ်၊သာ၊ကင်၊လို၊ ကုသိုလ်၊မမာ၊
ကုသိုလ်၊ကင်၊ ညာ၊လင်၊နိဗ္ဗာန်၊တာ၊ ။

အဓိပ္ပါယ်၊နောင်၊ -

- ၁။ လို၊လွ၊နောင်၊ ဒါ၊နောင်၊တောင်း ဉာဏ်၊ပညာ၊။
၂။ ပညာ၊တဒါ၊တောင်း လို၊နောင်၊ ဥစ္စာ၊အဲဉ်ထောင်း။
၃။ ဥစ္စာ၊တအဲဉ်ထောင်း လို၊နောင်၊ သွ၊ခွ၊အဲဉ်ထောင်း။
၄။ သွ၊ခွ၊အဲဉ်ထောင်း လို၊နောင်၊ မော့၊တောင်းထာ၊ချမ်၊သာ၊။

* * * * *

ထာ၊ဒါ၊ပညာ၊ ဖို၊တန်၊ငါး

- ၄။ မြို့၊နိပိထာ၊ဒါ၊ ပညာ၊မအောင်းဗား
ပညာ၊ယိုနဲး စွန်၊တဲးမမာ၊
ပညာ၊နောင်၊နော သွ၊ခေါထွာဗား
ဘဝငါ ပသာဗေးချမ်၊သာ၊ ။

(၄)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

- ရီ - ရွှင်ခံ့ဥစ္စာ၊ ကအီးပွါန်ပီဒါ၊ ဉာဏ်းပညာ၊
နောင်၊ အောင်နေဟောင်း စေနယ်ထွ။
တဲင်၊ ပညာထာဒါးသီးမျို၊ တခွန်စွန်
ထူးနှောင်နေဟောင်း ယိုလဲတဲမ်းနယ် ပါ
လဲင်း။
- ဖြေ - ရွှင်ခံ့ဥစ္စာ၊ ကအီးပွါန်ပီဒါ၊ ဉာဏ်းပညာ၊
နောင်၊ အဲဉ်ထောင်းသွ။ ထာဒါးဉာဏ်း
ပညာယို စွန်တခွန်သီး တထူးနှောင်၊
တောင်းသွ။
- ရီ - ထာဒါးပညာယို လောကကို ထွာနီလိုသီး
ထာမဲ့င်ဟောင်း စေနယ်ထွ။တဲင် ဉာဏ်း
ပညာယို အမာဖေးနှောင်ဒါ၊ နီလိုသီး
တမဲ့င်နောင်လဲ တဲမ်းနယ်ပါလဲင်း။
- ဖြေ - ထာဒါးပညာနောင်၊ လောကလောင်းယို
ထွာနီလိုသီး သွဟောင်သွ။ ထာဒါး
ပညာယို တွိုးဘဝငါလဲ ပသာဖေးနှောင်အီ
နီထာချမ်သားသွ။

* * * * *

ထားဒါးပညာ၊ ထင်းဖွီဟးတောင်း

၅။ သုတဆွေ၊ ဖြီ ထင်းဖွီမိုးထား၊
သ၊ကိုသွိုန်းဖူး သိမ်၊ထူဟောင်းဟး
ဖြိုးဒီးထိမဲက် တဲက်တွိုင်ပမား
ကွဲးညည တန်လွ၊ဗွေလွင်ဒျား ။

ရီ - အထီးအဟွိုန် သုတပညာ၊မျိုယို ဆွေ၊ငါး
တဲင် ထင်းဖွီလ၊နေဟောင်း အွဉ်းနယ်ပါတွမ်း
ဥပမားလဲင်း။

ဖြိုး - အထီးအဟွိုန် သုတပညာ၊မျိုယို ဆွေ၊ငါးရို၊
တဲင် ထင်းဖွီဟးတောင်း၊ သိမ်၊သော့ခါးဟး
သ၊ရားဖူးကို နောင်၊သွ။

ဥပမား ➤ ထီကတမဲက်၊သော့ဒါး ဖွိုင်၊တန်ကိုယို
ကွဲးညညတဲင် ဗွေလွင်ဒျားနောင်၊ ပိဝင်၊သွ။

* * * * *

(၆)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

ပညားတမား လွှဲနမ်းတာ

၆။ ဖြောင်းမူမူ စုစုပညား
 ဆွေငါးပေးဖြီ ထင်းဖွီမွိုန်းထာ၊
 လို့လို့မီးဒါး တမားတွက်ဒါး
 လွှဲသက်ဗွာ ထွာအီအကျောင်၊ဒျား ။

ရီ - ဒေါ၊ဖြောင်းဖဲ၊နတ်မုပညားတွမ်း ချမ်စံးဖဲ၊
 လက်မုပညားဖုံးယို ဆွေငါးရို၊တင် ထင်းဖွီ
 လ၊နေဟောင်း စေနယ်ထွူတင်၊ ထာ၊ဒါး
 ဉာဏ်ပညား တစွိုးပေးလွှမ်းယို လွှဲနမ်းဗွာ
 နွောင်၊ / တဗွာနွောင်၊တောင်းနောင်၊လဲ
 အွဉ်းနယ်ဖေးပါလဲင်း။

ဖြေ - နတ်မုပညားဖြောင်းဖြေ၊ ဒေါ၊ဖြောင်းမုတရို၊
 တောင်း ၊ လက်မုပညား ဒါးတွမ်းစူချမ်စံးမု
 တရို၊တောင်း ဆွေငါးရို၊တင် ထင်းဖွီလ၊
 တောင်းသွ။ ထာ၊ဒါးဉာဏ်ပညား တစွိုးပေး
 ငါလဲ မီးဒါးတပ်တပ်လဲပ်လဲပ်နောင်၊ လွှဲအီ
 နမ်းဗွာ ဒျားသွ။

* * * * *

ဆယ်ကပ်လိုဒါး သေပညား

- ၇။ သုတစွဲလင်း ပညားသျှင်းခါ၊
အောင်းရပ်မဲ့လဲ့ မီးသေနှောင်ရာ၊
အိုးနှောင်ကိုနဲ့ နှစ်တဲးသောင်းသာ၊
ကောမဉ်ဒါး လွှေဗားသွူနဲးဟာ။
- ရီ - လိုကမဲဉ်ဒါးပညား၊ လိုကထုမ်းဒါး သုတ
သားယို အမားနဲင်းမဲ့စေဟောင်း စေနယ်ဖေး
လဲင်း။
- ဖြေ - လိုကမဲဉ်ဒါးပညား၊ လိုကထုမ်းဒါး သုတ
သားယို ပညားသျှိကရိုဒါး လိုသေလိုဒါး
ကအောင်းဒါးအရပ်ယို အမဉ်းဟွိုန်တင်
အနဲစ်လေားလွေထွေဒျားနှောင်သွူ။
* * * * *

ထာယိုငတ်ဗား လိုဗားယွယွ

- ၈။ ပညားဥစ္စား ယွသားထုမ်းဗား
ကောင်ယိုတဲခါ ထင်းဗားယွသား
ကာကောစ ယွယွလိုဗား
ငတ်ပါယို ဟောင်ရိုလိုသားသား ။

(၈)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

- ရီ - လောကကို ကလိုဗားယွယွ (၅)စွိုးယို
တွက်နယ်ဖေးလှဲင်း။
- ဖြေ - ၁။ သွဉ်ပညား
၂။ ထုမ်းဥစ္စား
၃။ ထင်းကောင်
၄။ တေးလမ်းတေးပါး
၅။ သလျားထားအခါး ယို(၅)ဗားသွ။
- * * * * *

တက္ကသိုလ်းထားဒါး ဆီသွစ်ဗား

- ၉။ သုတဓမ္မ တွက်ဆသင်္ချာ၊
တောက်ဖိုနီတိ ယာယီးယတြား၊
ဒုံးတိန်းကဗျာ စူခါဗက်ဒါး၊
ခြီးတလေး ငေါင်းဟွေးအိုးစခါ။
တသီးလှဲလျင်း ငသွင်းပျက်ထား၊
ပေးတင်းမျက်လှဲ ဆန်းကျမ်းတဲ့ဒါး၊
တမန်းဂါးထား သဒ္ဓါးကျမ်းခါ၊
ဉာဏ်းပညား အဋ္ဌာရသကာ။
- ရီ - တက္ကသိုလ်းထားဒါး တဆီသွစ်ဗားယို
တွက်နယ်ထန်းဖေး ပဉ်ဗားဗားလှဲင်း။

ဖြေ -

- ၁။ အထီးအဟွိုန်သုတယိုလွဲ တပါ၊
- ၂။ ဓမ္မသတ် ဆွဲ၊ဖျတ်ယိုလွဲ တပါ၊
- ၃။ ဂဏန်၊သင်္ချာ၊ထား၊ဒါးယိုလွဲ တပါ၊
- ၄။ တောက်၊ဒါးလစ်၊စီ၊ တောက်စိုယိုလွဲ တပါ၊
- ၅။ ဒါးလောကနီတိကျမ်းယိုလွဲ တပါ၊
- ၆။ ဒါးယားယီးယတြာ၊ ဗျားကရုဏ်းကျမ်းယိုလွဲတပါ၊
- ၇။ ငေါင်းတဲက် ငေါင်းသချင်၊ အခုံးအအူစ တင် လွဲင်၊ကွက်ဖုံးယိုလွဲ တပါ၊
- ၈။ မိတ်(ဗေက်၊)ဗက်၊ဗူး နှိုင်းတွင်းစူ စတင် လွဲင်၊ကွက်ဖုံးယိုလွဲ တပါ၊
- ၉။ ဒေါ၊ဖြောင့်ဒါး ငေါင်းလီ၊ငေါင်းယယိုလွဲ တပါ၊
- ၁၀။ ခ၊ဒါးခြီး တလေးဖုံးယိုလွဲ တပါ၊
- ၁၁။ ဒါးသေတသီးတမွှူးယိုလွဲ တပါ၊
- ၁၂။ မာ၊သွင်းမာ၊တယွှို့ ပျက်ဒါးထား ယိုလွဲ တပါ၊
- ၁၃။ ဒါးပေးတင်း အတွက်အချက်ယိုလွဲတပါ၊
- ၁၄။ ဒါးပရိယာယ်၊မားယား မျက်ကလွဲ ယိုလွဲ တပါ၊

(၁၀)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

၁၅။ ဒါးဆန်းကျမ်း၊ ယိုလဲ့တပါ၊

၁၆။ ဒါးဂါးထား၊ ယိုလဲ့တပါ၊

၁၇။ ဒါးကျွက်ပေါင်၊ ဆဲက်ဆံးသံးတမန်း
ယိုလဲ့တပါ၊

၁၈။ ဒါးသဒ္ဓါးကျမ်း၊ ယိုလဲ့တပါ၊ စုစုခြွင်း
အောင်း(၁၈)ပါးသွ။

လို့၊မြိုက်တွမ်း လို့၊သေလို့၊ဒါး ထာ၊ကကွား

၁၀။ ပညားမရီ မြိုက်ပီထုံချား
ဝင်၊ခါမီးရီ မြိုက်ပီခမ်းရား
ရီမရီထွိုက် လို့၊မြိုက်ဟားလား
ဒေါ၊ငေါင်းငါ အာစွဉ်းသေးသေးချား ။

ရီ - ပညားသျှိတွမ်း လို့၊မြိုက်နောင်၊ ကွားလို့ဝင်၊နဲင်း
မဲ့င်၊ဟောင်း တဲမ်းနယ်ဖေးလဲ့င်း။

ဖြေး - ပညားသျှိနောင်၊ ဝင်၊မီးရီတောင်းအခါ၊ မြိုက်ပီ
ချားထုံ၊ အုံချားတွေ၊တွေ၊ ဝင်၊မီးရီလွဉ်တင်
အငေါင်းယို ပီမြိုက်စွဉ်း ခမ်းရား နောင်၊သွ။
လို့၊မြိုက်နောင်၊ ဝင်၊ရီလဲ့သင်၊ ဝင်၊တရီ
တောင်းတဲသင်၊အငေါင်းယို အာသေးသေး
သက်သက်စွဉ်းချားထာ၊ နောင်၊သွ။

လိုးတိုင်မယို၊ ယိုနီမျိုး

၁၁။ လိတ်အွတ်ကိုဒျာ၊ ပညားထားဒါး
ဝင်ရူကိုသူ၊ အောင်းရူဥစ္စာ၊
ကိစ္စမီးတို့၊ အောင်းလိုဒဲင်ခါ
မဉ်းတောင်းဒျာ၊ ပညားတွမ်းဥစ္စာ၊ ။

ရီ - ထားဒါးအောင်းသော့၊ လိတ်အွတ်ကို၊ ရွဉ်ယို
အောင်းဝင်လောင်းနောင်၊ ဟဲ့ဗားနေ နီထားဒါး၊
နီဥစ္စာဖုံးဟောင်း အွဉ်းနယ်ပါတွမ်း အကျောင်၊
လဲင်း။

ဖြေ - ထားဒါးအောင်းသော့၊ လိတ်စောင်းကို၊ ရွဉ်ယို
အောင်း ဝင်လောင်းနောင်၊ နီထားဒါး နီဥစ္စာ၊
ဟဲ့ရီတလတောင်းသွ။
အကျောင်နောင်၊ အရေကီကိစ္စ မီးတို့လွဉ်ခါ
ထူးသွံ့အီ တလတောင်းသွ။

ထီးဖိုတောင်း ထီသမုဒ္ဓရာမ၊ အောင်းထင်းတန်

၁၂။ လိုးသုတခြာ ဆော့နောဟွိုန်ထီး
စင်းထင်းဟွိုန်အာ မာန်းထွာတန်အီ၊
သမုဒ္ဓရာ၊ ဒေးခါမထီး
ဖိုးခင်းအောင် ထီနောင်ထင်းဗွိုန်ပီ ။

(၁၂)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

ရီ - အထီးအဟွိန်သုတ ကဆွေခြေဒါး ပုဂ္ဂိုလ်း
နောင်၊ ထင်းဒါးအနမ်း နဲ့မဲ့စားဟောင်း အွဉ်း
နယ်ဖေးတွမ်း ဥပမာလဲ့း ။

ဖြေ - အထီးအဟွိန် ကဆွေခြေဒါးပုဂ္ဂိုလ်းနောင်၊
ထင်းတန်ချာဒါးအနမ်းတင် အမာနတဲ့ စင်းတန်
ဒါးသွ။ ။

ဥပမာ ➤ ဒေးပေးတမားတထီးဖိုတောင်း ထီနောင်နောင်၊
ဂွေထီးဟးကြို့လွမ်း ထီဖိုးခင်းအောင်ကိုလဲ့
အောင်းထင်းစွဉ်း ထီသမုဒ္ဒရာနောင်၊ ပီဝင်၊သွ။ ။

* * * * *

ပညားမီးကင်၊ ထွာဝင်၊သွဉ်း

၁၃။ သွဉ်ပညားလဲ့း မာကဲ့ပိုဆို
ပညားမီးကင်၊ ထမ်းဝင်၊တခြို့၊
ပညားမီးဒါး ပူးဇေးဟးလို၊
ကွပ်နောင်၊မ သွဉ်လွစွမ်းနီပို ။

ရီ - ပညားအောင်းလိုတွမ်း ပညားတအဲဉ်ထောင်း
လိုနောင်၊ ကွားဝင်၊နဲ့မဲ့၊ ဖြိုင်၊နယ်ဖေးလဲ့း။

ဖြေ - ပညားအောင်းလိုယို ဝင်းအများပူးစေးရိုးသေး
ဒျားသွ။ ပညားအိုင်ထောင်းလိုနောင်၊ ထွာ
ဟး ဝင်းသွဉ်းသွ။

ဗွိုန်နဲင်းဝါးဗွာ ဟသံာ်ခြာ

၁၄။ ဗွိုန်စောင်းဝါစောင်း သွဉ်တောင်းအပို
မိခိုဗွိုန်မူး ရန်းသူထန်းကို
ဝါးဟသံာ်ခြာ ဝါးဗွာဟောင်ရိုး
ပွယ်တန်ကို အပိုအံတင် ။

ရီ - ဗွိုန်မိဝင်းနီ မီးတသွဉ်တောင်း အပိုပညား
နောင်၊ ထွာပို ရန်းသူမျိုးမိုင်ဟောင်း။

ဖြေ - ဗွိုန်မီးတသွဉ်ဖေးတောင်း အပိုပညားနောင်၊ ထွာ
ပို ရန်းသူအထန်း၊ မိမီးတသွဉ်ဖေးတောင်း
အပိုပညားနောင်၊ ထွာပိုရန်းသူ အကိုသွ။

* * * * *

(၁၄)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

သဘာဝထွာဒျား ယိုလစ်ဗား

၁၅။ ထာဆူးကရို၊ မျိုချူဒျား
ချိုသီးမဲ့လဲ့ စင်းစွဲလွဉ်ဒျား
ဗိုတိုင်လွီးဟွမ် နွမ်ဟွမ်လွဉ်ဒျား
လိုသဖေါ၊ သဖော်ထွာလွဉ်ဒျား ။

ရီ - လောကအကို သဘာဝအတိုင်းယို ဝွေသီး
ထွာလွဉ်ဒျား ပငါပရာ(၄)စွိုးနောင် တွက်နယ်
ဖေးလဲ့င်း။

ဖြေး - ၁။ ထာဆူး ၂။ ချိုမဲ့ ၃။ ဗိုတိုင်
၄။ သူးတေားကောင်သီးသယို(၄)စွိုးသွ။

အဲဉ်ထောင်းရသာ ယိုလစ်ဗား

၁၆။ ထွန်တပါတောင်း အွီးတောင်းပြူးရင်၊
လိုခြောသီးမျို၊ ခြိုင်းခြိုမသင်၊
အိုကင်တသာ၊ အွီးငါးတောင်းရင်၊
ဉာဏ်တဖြောင်း တမ်းငေါင်းမအွီးရင် ။

ရီ - အရသာအံ့ဉ်ထောင်း ထာ(၄)စွိုးနောင် တမ်း
နယ် မဲဉ်းမဲဉ်းလဲင်း။

ဖြေ - ၁။ အွမ်ပြုး ထွန်တပါတောင်း၊
၂။ လို၊ကေဉ်းလို၊ခြာ ခြိုင်းဖျင်နှိုင်းအနမ်း၊
၃။ တသာတပါတောင်း ဟန်းအို၊
၄။ ထာ၊ဒါးပညား တအံ့ဉ်ထောင်း တမ်းကဗျာ
လင်္ကာ၊ ယို(၄)စွိုးသွ။

* * * * *

သုတပညား ထာချမ်၊သာ

၁၇။ နားဟားတင်စော အာလောသုတာ၊
သုတတင်ခါ တို၊ပွါ၊ပညား
ပညားတင်စော နက်နောသေနား
အနက်နော သုခေါဖေးခံးဟား ။

အဓိပ္ပါယ်နောင်-

၁။ ကွပ်ပွိုးနားဟဟိုန်တင် သုတဗွေပြု၊စွိုးလွဉ်။
၂။ ကွပ်ပွိုးသုတထွာတင် တို၊တက်ကီ၊ပွါ၊လွဉ်။
၃။ အဓိပ္ပါယ် အနက်ဖုံးယို သေဗားတွမ်းပညား။
၄။ မီးသေနား အနက်အဓိပ္ပါယ်ယိုမ၊ ဖေးဒါးနီ
ထာချမ်၊သာသွ။

ဖိုးတွမ်းလို၊

၁၈။ ထာအံးမေးထုန်း တပြုံးမိန်းထာ၊
 ဖိုးလဲ့လို၊လဲ့ ပီပဲ့အောင်းဒျား
 ပညားနောင်၊ဟွေး လို၊မွေးထူ၊ဒျား
 ဉာဏ်းမီးကင်၊ ဖိုးရင်၊ပီမွိုန်ဒျား ။

ရီ - လောကအကို ဖိုးတွမ်းလို၊ ကဗွိုန်ပီဒျားဝင်၊
 အချက်နောင်၊ တမ်းနယ်ထွဲ့တင်၊ နီလို၊တွမ်းဖိုး
 ကကွားလို့ဒါဝင်၊ နောင်၊လဲ့တမ်းပါလဲ့င်း။

ဖြေး - လောကအကိုဖိုးတွမ်းလို၊ ကပီမွိုန်လို့ဝင်၊နောင်၊
 ၁။ ထာအံး ၂။မေးထုန်း ၃။ ထာ၊မိန်း
 ယို(၃)စွိုးသွ။
 လို၊နောင်၊ ထာ၊သေပညားအောင်း၊ ဖိုးနောင်၊
 ထာ၊သေပညားအဲဉ်ထောင်း ကွားလို့ဝင်၊နဲင်းယိုသွ။

ရီ - ထာ၊သေတရာ၊ ပညားမီးတအဲဉ်ထောင်း လို၊
 နောင်၊ လောကကိုယို ပီမွိုန်တမဲ့၊ဟောင်း။

ဖြေး - ထာ၊သေတရာ၊ ပညားမီးတအဲဉ်ထောင်း လို၊
 နောင်၊ ပီမွိုန်စွဉ်း ဖိုးနောင်၊သွ။

ရက်လဲဦးနမ်းကောင်း ထူးပိုင်အောင်

၁၉။ ပြိုင်ပညား သဟားမအောင်
ပြိုင်ပညာဆာ ရန်းခါမအောင်
ပြိုင်နမ်းရင် ရက်ဝင်မအောင်
ကံပီပဲ အားရင်လဲမအောင် ။

အဓိပ္ပါယ်နောင်-

၁။ မိတ်ဆွေးသွေ့ဟောကအီးပိပြိုင်တွမ်း နှဲင်းထာဒါးပညား
လောကကို အဲဉ်ထောင်း၊ (ပညားယို ထွာနီသွေ့ပေး
စစ်သွ။)

၂။ ရန်းသူကအီးပိပြိုင်တွမ်းနှဲင်းထာဆာရောဂါးယို လောက
ကို အဲဉ်ထောင်း၊ (ထာဆာရောဂါးယို ထွာနီရန်းသူ
စစ်သွ။)

၃။ ထာရက်ကအီးပိပြိုင်တွမ်းနှဲင်းကရက်နီနမ်းယို လောက
ကို တအဲဉ်ထောင်း၊ (နီနမ်းယို နီအရက်သွတ်သွ။)

၄။ အားကအီးပိပြိုင်တွမ်း နှဲင်းကံယို လောကကို တအဲဉ်
ထောင်း၊ (ကံတရာယို တလာကယ်အားသွ။)

* * * * *

(၁၈)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

ဗွိန်မောင်းဒေါင်စော လို၊မွိုက်နော

၂၀။ လို၊မွိုက်သီးမျို၊ တသက်လို၊ခါ၊
ပညားသျိုသောင် အံ့ရောင်ထေ့ဟး၊
လို၊မွိုက်သီးနော သေတောင်းတရာ၊
မောင်းဒေါင်စေား သေတောင်းအိုရသား။

ရီ - လို၊မွိုက်သီးဖုံးနောင်၊ အံ့ထေ့သေးသေးသွ။
ပညားသျိုသီးထျ၊ တသက်လွမ်းစွဉ်းနံ၊ သေ
နေတရာဟောင်း အွဉ်းနယ်ပါတွမ်း၊ လောကဥပမားလှိုင်း။

ဖြေး - လို၊မွိုက်သီးနောင်၊ အံ့ညှိ၊ဆယ်ကပ်ထေ့ခန်း
ပညားသျိုသီးထျ၊ တသက်လွမ်းလဲ့ သေ
တောင်းတရာသွ။

ဥပမားနောင်၊ ➤ မွိုန်ပီစွဉ်း မောင်းဒေါင်စေားသီး တသေတောင်း
ဟန်းအို ရသားနောင်သွ။

* * * * *

ဟန်းအိုရသား ဖြေသောနား

၂၁။ ပညားသျိုသျဉ်း တဆင်းပေးငါ
ပဏ္ဍိတမျတ် ဆယ်ကပ်ထေ့ဟး
မွိုက်ကြိုင်တရာ၊ သေငါစွဉ်းဒျား
ဖြေ၊နောင်ဟေး သေမွေးအိုရသား ။

ရီ - လိုဟောင်း လိုဒီးသီးနောင်၊ အံ့ထွေမီးခိုးဟး
ပညားသျှိုသီးထျ တဆူးတဆင်းငါနောင်၊ သေ
နေတရာ၊ဟောင်း၊ အွဉ်းနယ်တွမ်း လောက
ဥပမားလဲ့င်း။

ဖြေး - လိုဟောင်းလိုဒီးနောင်၊ အံ့ထွေဆယ်ကပ်မီးခိုး
ဟးပညားသျှိုထျ၊ တဆူးတဆင်းပေးငါလဲ့သေ
ဒျား တရာ၊နောင်၊သွ။

ဥပမား ➤ မြို့နံပိစွဉ်း ဖြေးကသေ ဟန်းအိုရသား
နောင်၊သွ။

* * * * *

ပညားသျှိုသျှင်း မပျ၊ထင်း

၂၂။ ဥစ္စားသွံ၊တိန် တရိန်သ၊ခါး
လမ်းကိုအကျင်၊ အဝင်၊လဲဉ်မား
ကဲ့၊ရဲ့၊ထင်းဖို့ ငတ်၊စွိုးယိုခါ
ပဏ္ဍိတ နယ်ပျ၊တောင်းထင်းသျှာ၊ ။

အမိပ္ပါယ်နောင်၊ -

ဝင်းခိုးဝင်းငါ အများခြာနောင်၊ မဲ့င်းခါစွဉ်းလဲ့ ပညားသျှိုသီး
တအွဉ်းပျ၊ ထင်းသျှာ၊တောင်း ထာ၊ရာ၊နောင်၊ -

(၂၀)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

- ၁။ ဇွေဥစ္စာ သွံတိန်ထိုအချိန်၊
၂။ သတရိန် စိုရိန်းအခါ၊
၃။ လမ်းကို ဒုစရဲက်မျိုး မီးပေါ်ပေါက်လွှဲဥစ္စာအခါ၊
၄။ နမ်းမီးခံးဗားဇွေ့၊ ဝင်လိန်းဝင်လဲဥ်၊
၅။ ဝင်မီးထင်းဖွဲ့၊ ဝင်မီးတအံးသွင်တောင်း အခါ၊
စုစုခြဉ်း ယိုဝတ်ဗားနောင်သွ။

* * * * *

စံးမီးထွေ့နောင်မ၊ ကွဲထွေ

- ၂၃။ အခွင်အရေ တွိုးလွေ့ငေါင်းငွါ
တွမ်းနီယိုဖက် လိုရက်တဲ့ပါ
ချင်းနမ်းသလျား ယိုသွံစားခါ
သေချာနော ဟဲ့စောပဏ္ဍိတာ ။
- ရီ - လောကကို ဖေးနေးကဟဲ့ထွိုက် ပညားသျှိုပုဂ္ဂိုလ်း
နောင် အလက္ခဏာအင်္ဂါ အောင်းခွိုင်းမဲ့စွိုး
ဟောင်း၊ တမ်းနယ်လဲဉ်း။
- ဖြေ - ၁။ ဒေါ့ပြောင်းငေါင်းငွါ သေအချိန်၊
၂။ ထွားကျိုက်ပေါင်သွေတွမ်း ကတန်းရားဒါနီနမ်း၊
၃။ သမီးလျားထာ နမ်းသေချာအောင်း(၃)စွိုး
နောင်သွ။

ယိုနောင်သွံစား ဗွိုန်ပီလိုဟး

၂၄။ ဥစ္စာကေနိမ္မ အံးအွပြန်ပြော်၊
အာရဲင်ဆော့ခြား လိုနောသမ်းမော့၊
ပညာအဲဉ်ထောင်း အငေါင်းသမ်းပေါ်၊
ဗွိုန်ပီလိုဟး သွံစားငွေသီးနော ။

ရီ - လောကကို ကပိဗွိုန်ဒါး လိုဟးဝင်သွံယို
 တွက်နယ် ဖေးလဲင်း။

ဖြေး - ၁။ ပစ္စေဥစ္စာအဲဉ်ထောင်း ထာအံးတန်
 ပါနောင်တဲဖြာ။
 ၂။ အာရဲင်ဆော့ခြားတဲ သမ်းမော့ထာ၊
 ပါနောင်တဲဖြာ။
 ၃။ ပညာတဲအဲဉ်ထောင်းငါးလဲ ငေါင်းသမ်းအာ
 ပီဗွိုန် လိုဟးသွူနော။

* * * * *

(၂၂)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

လိုယုတ်လက္ခဏာ၊ ယိုသွံဗား

၂၅။ ဝင်္ဂမဟဲ့ထင်၊ ဆင်းဆင်းလယ်ငါး
ဝင်္ဂတရီတောင်း အငေါင်းသမ်းအာ
နမ်းကေ၊ နူးခါ ပျအာထင်းသျာ၊
ယိုသွံပျတ် လိုယုတ်လက္ခဏာ၊ ။

ရီ - လိုယုတ်လက္ခဏာ၊ အောင်းခွိုင်းမဲ့ဗား
တွက်နယ် ထန်းဖေးလှိုင်း။
ဖြေ - ၁။ ဝင်္ဂတဟဲ့တောင်းလဲ့ လယ်ခွို၊ ခွိုဝင်လမ်း၊
၂။ ဝင်္ဂတရီတောင်းလဲ့ အွင်းအာခွိုင်းအငေါင်း၊
၃။ အုပ်ချာနမ်း ဖေါ်ချာနမ်းဂွဏ်၊ ယိုသွံစွိုးသွ။
* * * * *

ဗွိုးအန်တောင်းရင်၊ ယိုလမ်တန်၊

၂၆။ ခွန်ကွဉ်မွေးစောင်း ဗွိုးတောင်းဥစွား
ပညားသျိုနောင်၊ ဗွိုးတောင်းငေါင်းသား
မဲ့ခါလဲ့နောင်၊ ဗွိုးတောင်းရက်ထာ၊
သမုဒ္ဒရာ၊ ထီခါဗွိုးတောင်းဒျား ။

အဓိပ္ပါယ်နောင်-

၁။ ခွန်သီးနောင်၊ တပျိုးတောင်း ဥစ္စာပစ္စေသု။

၂။ ပညာသျှိသီးနောင်၊ တပျိုးခွောင်တောင်း ငေါင်းအိုးငါးသားသု။

၃။ မဲ့သီးနောင်၊ တပျိုးခွောင်တောင်း ထာရက်သု။

၄။ သမုဒ္ဒရာနောင်၊ တပျိုးခွောင်တောင်း ထိနောင်သု။

* * * * *

လွီးဟွမ်မအောင်၊ လိုပေါက်ကောင်း

၂၇။	ယောင်ဆင်တဲးဝါး	ရွယ်ပေးဆားသေး
	ခွါတန်လဲထွာ	လျိုင်းအာပစ္စေ
	ပညာမီးကင်	သူရဲရံနမ်းဗွေ
	လွီးအဲဉ်ထောင်း	ပေါက်ကောင်းမြို့နီပီနေ ။

အဓိပ္ပါယ်နောင်-

ယောင်ဆင်လောင်းလွီးဥပမိလဲ တရေပြုစွမ်းအား၊
အရွယ်တဲ ထွားဟောင်မဲဉ်းရားအား၊ စွါးခွါယိုယားလဲ တန်အာ
လျိုင်းကျိန်းအားပစ္စေဥစ္စာလဲ ခြွေခြားချမ်းသာတန်အား၊ ကွဲးကျွေး
ပညာမီးအဲဉ်ထောင်း နမ်းလောင်းနောင်၊ လောကကို တတင်း
တယ်တောင်း နောင်သု။

ဥပမာ၊ ➤ မြို့နီပီစွဉ်းအလွီးတအဲဉ်ထောင်း နဲင်းပေါက်ကောင်း
နောင်သု။

* * * * *

(၂၄)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

ဓမ္မတုံ့လိုနေနေ

၂၈။ အမျိုးယွှတ်ပို မတ်ယိုထွာဒါး
လို၊မြိုက်ယိုပို ဉာဏ်းယိုစင်းဒါး
လို၊ကေန်၊ပိုခါ ဥစ္စာအာဒါး
လို၊ခိုသီး ထင်းဖွီမြိုန်းတောင်းငါး ။

ရီ - လောကကို ထီးပေးပြီ ထင်းဖွီလ၊တောင်း လို၊သွံစား
နောင်၊ အွဉ်းနယ်ပါတွမ်း အကျောင်၊လဲင်း။

ဖြေး - ၁။ လို၊ယွှတ်ပိုတဖြာ -
လို၊ယွှတ်ပိုစွဉ်းလဲ့ ကွပ်ပွိုးထွာဒါး အမတ်တင်
ထီးပေး ထင်းဖွီလ၊တောင်းသွ။

၂။ လို၊မြိုက်ပိုတဖြာ -
လို၊မြိုက်ပိုစွဉ်းလဲ့ ကွပ်ပွိုးအဉာဏ်းတန် ပညာ
တန် လွှိုင်းအာဒါးတင် ထီးပေးထင်းဖွီလ၊
တောင်းနောင်၊သွ။

၃။ လို၊ကေန်၊ပိုတဖြာ -
လို၊ကေန်၊ခြောပိုစွဉ်းလဲ့ ကွပ်ပွိုးခြေခြား
ချမ်းသာတန်ဒါးတင် ထီးပေးထင်းဖွီ လ၊
တောင်းနောင်၊သွ။

* * * * *

လောဘမီးတန် ပိဗ္ဗိန်လိုတအား

၂၉။ တပဲ့နောင်ဟွေး ဉာဏ်မွေးမဲ့ဉ်ဒျား
ပညားဆယ်ပူ၊ သွဉ်ထူးသမ်းအာ
ပိလိုတအား ထာပင်းမင်းဒျား
ဒါးအံ့တောင်း ပြန်းလောင်းမလချာ ။

ရီ - တပဲ့အဖြာမဲ့င် တရိုးတောင်း မဲဉ်ဒါးမွိုင်ငါး
ဉာဏ်ပညားတဲင် ကထွာဆရာ သွဉ်ဖေးလို့
စွဉ်ဒျားတလဲင်းချင်နောင် ကထွာတပဲ့ဒါးလ၊
နေဟောင်း အွဉ်နယ်ဖေး တွမ်း ဥပမားလဲင်း။

ဖြေး - တပဲ့အဖြာမဲ့င်တရိုးတောင်း ထာဒါးပညားယို
မဲဉ်အွဉ်ဒါးလွဉ်မွေးနေးငါး မရေးမရာတဲင်
တလဲင်းချင် သွဉ်အာမွေးနေးစွဉ်မျိုးနောင်
တဒါးလနောင်တောင်းရင်သွ။

ဥပမား ➤ မွိန်ပိစွဉ်ဒျား လိုတအားတဖြာ ပင်းမင်းထာ
တဲင် ခြင်းနယ်ချာဝင် လတောင်းသွ။

* * * * *

(၂၆)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

စေးတနားဟောင်းငါး နီဆရာ

၃၀။ ဖြိုငဲ့သားနှောင်နဲ့ ဖြိုငဲ့နဲ့တွယ်ဟား၊
 ယံဖေးကပု တွယ်ပုတောင်းခြာ
 တပဲ့သီးတာ ယံပျါပညား
 တွယ်ဟားချား ဆရာသီးဝတ္ထရာ ။

ရီ - ဖြိုငဲ့မွေ့သား ကတွယ်ဒါးအဖြိုငဲ့သူနှောင်၊
 ယံဖေးကပုတွေ့ အတွယ်ဟောင်း တမ်းနယ်
 ထွူတင်၊ ဆရာကတွယ်ဒါး အတပဲ့သူလဲ့
 ယံကထဲ့ ငါးရဲ့နဲ့ ယိုလဲ့စေနယ်ဖေးပါလဲ့င်း။

ဖြေး - ဖြိုငဲ့မွေ့သားနှောင်၊ ဖြိုငဲ့ဖေးကပုတင် အ
 တွယ်မွေးတောင်း၊ ဖြိုငဲ့လဲ့ငဲ့ယံကထန်း ယံက
 တရေတင် အတွယ်ချား နှောင်သွ။
 ဆရာသီးကတွယ်ချား အတပဲ့သူ
 နှောင်လဲ့ တပဲ့ယံကထဲ့ ငါးရဲ့တင် အတွယ်
 မွေးတောင်း၊ ထာဒါးပညား ယံစီပျါတိုတက်
 တင် တွယ်ဟားချားနှောင်သွ။

ပညားသျှိခဏ်၊ နီဌိတံ။

သုဇနကဏ္ဍ - သူတော့ကောင်၊ခဏ်၊

အပေါင်၊ဟောင်မ၊ အကျိုးလ၊

၁။ သူတော့သူကောင်၊ အံ့ရောင်ထွေဟး
သူတော့ကောင်ထျ၊ အံ့ခြံ၊တို့က်ဟး
သူတော့တရာ၊ သေငါ၊ထီးချာ
မျတ်ငါးမွေး ယုတ်ဟွေး မထီးဟး ။

ရီ - မီးအံ့ထွေ သူတော့ကောင်၊သီးထျ၊နောင်၊
လ၊လွဉ်အကျိုး နဲင်းမိုင်၊၊ ဖြိုင်၊နယ်ထန်းဖေး
လဲင်း။

ဖြေး - နီမီးအံ့ထွေဟး သူတော့ကောင်၊နောင်၊ သေ
လွဉ်သူတော့ကောင်၊တရာ၊တင် ထွေဟး
လို၊ယျတ် လို၊ညမ်းသွ။

* * * * *

လောက တွင်း ဗုဒ္ဓ

သုမေဉ်သက်သာ၊ ဖျင်ဟောဝ်ဗား

၂။ လို၊မြိုက်ယိုခါ သျှင်းညှာ၊စွဉ်ခွါး
 သူးတေားကောင်းမျတ် ဆယ်၊ကပ်ထွေဟး
 ကုသိုလ်းတရာ၊ နီ၊နာ၊မာ၊ဗား
 သေယူးလ၊ နိစ္စအနိစ္စ ။

အဓိပ္ပါယ်နောင်--

နီနမ်းမီးအောင်းပေါင်၊ ကွိုက်ဟးလဲဉ်းဒါး လို၊ မွိုက်ယို
 သျောင်းညာ၊ စွဉ်၊ ဖထို၊ ခန်းလဲဉ်း၊ ကဟောင်းဆယ်၊ ကပ်ငါး သူး
 တေားကောင်၊ ထျာယို ဆယ်၊ ကပ်ခန်းလဲဉ်း၊ ထာ၊ ဟောင်ကုသိုလ်း
 ယို စွမ်းနီ၊ စွမ်းဟာ မာ၊ လွခန်းလဲဉ်း၊ သမထဝိပဿနားတရာ၊
 အနိစ္စထာ၊ မာ၊ ယိုလဲ ယူးလ၊ ခန်းလဲဉ်း။

ရိ - လောကကို သယိုဖေးကရူးခွဲအီ အတား
နောင်၊ မာဟာနဲင်းမဲ့ငါ့ဟောင်း တမ်းနယ်
လှိုင်း။

ဖြေ - လောကကို သုယိုဖေးကချူဒွဲအီ အတား
 နောင် ပယ်ထိုဗားလိုမ္ဍိုက်၊ အံ့ထွေဗား သူး
 တေားကောဠ်၊ ကုသိုလ်းတရာယို မာဗား
 စွမ်းနီဟာ၊ နိစ္စတွမ်း အနိစ္စတရာယိုလဲ ယူး
 လ၊ ပွါးဗျာဗား နောင်သွ။။

အယောင်၊နောင်၊ဟောင် အဆင်၊ညမ်း

၃။ ထန်းတချိုးအွေး ဖက်၊ခွိုးမည်ရား
 တရေ၊ဖွဲင်းထွား တဲးဝါးမွေးထား
 အကိုတင်စော သွေးနောအာငါး
 လို၊မွိုက်သီး သွိုန်းထီဥပမား ။

အဓိပ္ပါယ်၊နောင်--

 ဖက်၊ခွိုးရာမည်နောင်၊ အထန်းဖွဲ၊ တချားတဲက်၊တဲက်၊
လေလင်းတရေ၊မွေးငါးသွ။ တွိုးအကိုခါ ထွာစွဉ်းသွေးဖုံး လွဉ်း
လွဉ်းနောင်၊သွ။ လို၊မွိုက်သီး အသ၊ရားယိုလဲ ပီမွိုန်နဲင်း ဖက်၊ခွိုး
ရားမည်နောင်၊သွ။

ရီ - လို၊မွိုက်သီးအသ၊ရားယို လောကကို ပီမွိုန်
 နဲင်းမဲ့င်၊ တဲမ်းနယ်လဲင်း။

ဖြေး - လို၊မွိုက်သီးသ၊ရားယို ပီမွိုန်စွဉ်း ဖက်၊ခွိုးရာမည်
 နောင်၊သွ။

* * * * *

(၃၀)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

အယောင်၊နောင်၊ညမ်း အဆင်၊ဟောင်

၄။ ထန်းဆူးဗဉ်းလင်၊ မောက်၊ကြင်၊မဉ်းရား
 ကျံ၊တရံ၊ဆူးသား လွှဲ၊ထွား၊ငါးထာ၊
 အကိုနောင်၊ဟွေး အိုးမွေးရသား
 သူးတေားသီး သွိုန်းထီဥပမား ။

အဓိပ္ပါယ်နောင်၊-

 မောက်၊ကြင်ရားမဉ်းနောင်၊ အထန်းဖွဲ့၊ခါ ထွာစွဉ်းအဆူး
လွဉ်းလွဉ်းဖုံးသွ။ ။ အကိုနောင်၊ခါ နွိုးအိုးပြု၊စွဲ၊တွမ်း အရသား
ယံငါးသွ။ ။ သူးတေားကောင်၊သီး အသွိုန်းထီသ၊ရားယိုလဲ့ ပိပ္ပိုန်
စွဉ်းချား မောက်၊ကြင်၊ရားမဉ်းနောင်၊သွ။ ။

ရီ - သူးတေားကောင်၊သီး သ၊ရားယို လောကကို
 ပိပ္ပိုန်နဲ၊ငါးမဲ့င်ဟောင်း တဲမ်းနယ်လဲ့င်း။

ဖြေ - သူးတေားကောင်၊သီး သ၊ရားယို လောကကို
 ပိပ္ပိုန်စွဉ်းနဲ၊ငါး မောက်၊ကြင်၊ရားမဉ်းနောင်၊သွ။ ။

* * * * *

အမျိုးသမီးနှင့် အဖိုတန်း

- ၅။ စန္ဒကူ၊နောင်၊ သင်ဖြောင်လဲ့ခါ
အလွီးယိုနော စွဉ်တောတောင်းဟး
ဆင်သီးနောင်လဲ့ တွိုက်စွဲပွယ်ခါ
လောင်းလွီးတင်းတယ်း စွဉ်ပယ်တောင်းဟး
တောင်းလိုင်အွဲးယို စက်ကိုဖျော်ဟး
အရသာနော စွဉ်တောတောင်းဟး
သူတော့ကောင်နဲး ဆင်ရယ်မော့ခါ
စွဉ်တောင်းနော ဓမ္မောမျတ်တရာ။

အဓိပ္ပါယ်နောင်-

- ၁။ စန္ဒကူမွူးနောင်၊ သင်ထိုစွဉ်လဲ့ အလွီးယို တစွဉ်ထို၊
တောင်း၊ အောင်းဟွမ်တွိုင်တွိုင်၊ချားသွ။
- ၂။ ဆင်နောင်တွိုးခန်းစွဉ်း စွဲတွိုက်ပွယ်ကိုလဲ့ လိုဆင်ငါယို
အလောင်းလွီးတင်းတယ်းမှ တစွဉ်ထိုတောင်း၊ အောင်း
ဗန်တရေ၊ သေးသေးချားသွ။
- ၃။ တောင်းလိုင်အွဲးသီးမျိုးနောင်၊ တွိုးသော့ခန်းစွဉ်း စက်
ယန္တရားကိုလဲ့ အရသာနှိုးကို တစွဉ်တောထိုတောင်း၊
အောင်းနှိုးချားသွ။

(၃၂)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

၄။ ပညားသိုသီးနောင်၊ မော့လွဉ်ခန်းစွဉ်း ထာဒုက္ခတန်
မရေမရာလဲ့ သူးတော့ကောင်သီး တရာယို ပယ်ခွါး
စွဉ်းထိုတောင်းနောင်သွ။

ရီ - လောကအကို တစွဉ်းနောင်တောင်း အစွန်၊
ပငါပရာ (၄)စွိုးယို တဲမ်းနယ်လဲ့င်း။

ဖြေ - ၁။ စန္ဒကူ၊ ၂။ ဆင်၊ ၃။ တောင်းလဲ့င်
၄။ ပညားသိုယို (၄)စွိုးသွ။
* * * * *

စွိုးခွါး(အမျိုးသား)ဂ္ဂုဏ်းအင်း ထိန်သိမ်ထင်း

၆။ အမျိုးမျတ်ခေါ် ထွာစောလဟး
စွိုးခွါးမျိုးနွယ်၊ ကားကွယ်းဖေးဒါး
ဆင်ရယ်ဒုက္ခ တွိုးဖြထောင်းရား
ထာမာညမ်း မာသမ်းတောင်းလာလာ ။

အဓိပ္ပါယ်နောင်-

လိုအမျိုးမျတ်သူးတော့ကောင်၊ လိုကစောင်သျှက်
ကားကွယ်းဒါး စွိုးခွါးနောင်ကောင်း အမီးမော့ခွဲးကျိုးခွါးကစွဉ်း
ထာဒုက္ခဆင်ရယ်၊ အခါးကားလရီတဲ တဟောင်တောင်းဖဲ
ဒုစရဲက်ထာမာမျိုးယို မဲ့ခါခါကိုစွဉ်းလဲ့ တမာတောင်းဒျားရင်

- ရီ - ချိုးရက်သ၊မျတ်အောင်၊ သူးတော့ကောင်၊ သီး
နောင်၊ အနမ်းမီးမော့လွဉ်စော့၊ ထာ၊ဒုက္ခခါ
ထာ၊မာ၊ယျတ်ဖျိုးညမ်းမျိုး၊ မာ၊နေဟောင်း။
- ဖြေ - ချိုးရက်သ၊မျတ်အောင်၊ သူးတော့ကောင်၊သီး
နောင်၊ နမ်းမော့ခွဲလွဉ်ခန်းစွဉ်း ထာ၊ဒုက္ခလဲ
ထာ၊မာ၊ယျတ်ညမ်းဖျိုးမျိုးယို တမာ၊တောင်း
လာ၊လာ၊နောင်၊သွ။

သူးတော့ကောင်၊ငေါင်း ပြောင်၊လှိုင်းတောင်း

- ၇။ ဆ၊တွို့၊မဲ့ငါ မျှူးခါမီးထန်း
မျှင်၊မိုးကောင်နောင်၊ ငေါ်၊ဖေါင်၊အမန်း
ငါးရိုင်၊မေးလဲ ခွဲ၊ဒဲ၊အမန်း
ကောင်တမ်အလောင်း ပိုကောင်းတိုင်ထန်း
သူးတော့စောင်း အငေါင်းမဖောက်ပြန်။
- ရီ - လို၊ဟောင်သူးတော့ကောင်၊သီး ငေါင်းယို ထန်းစွဉ်း
မဲ့ငါ၊လဲပြောင်၊လှိုင်းနောင်၊တောင်း ကရိုးနောင်၊
မွေးနေဟောင်း?
- ဖြေ - မျှူးထန်းတောခန်းစွဉ်း ဆ၊တွို့၊မဲ့၊ မျှင်၊မိုးကောင်
ငေါ်၊ဖေါင်၊ ငါးရိုင်၊မေးနောင်၊ခွဲ၊ကဒဲ၊ ပိုလဲတိုင်
တောစွဉ်း ကောင်တန် အနာခန်းတယောင်း

(၃၄)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

သူတော့ကောင်းသီး အငေါင်းယို မဲ့င်ခါတဲ့
တပြောင်လဲ့င်ချာငါတောင်းသွ။

* * * * *

အဟော့ခွငါး ယိုငတ်ဟော့

၈။ သိန်း(သောင်း)ဟော့နောင်ဟော့ ခွမွေးချမ်းသာ
မိုးဖါဟော့နဲး လွှဲတဲးချမ်းသာ
ဆရာတွမ်းခွန် လွှဲတွန်ချမ်းသာ
ဗွေးဘုရာ ဟော့ခါယိန်းချမ်းသာ ။

အဓိပ္ပါယ်နောင်-

၁။ လောကတန်အကိုယို သိန်း(သောင်း)ဟော့နောင် ချူးငါး
ထားသွ။

၂။ ကချူးလွှဲလဲဦးသိန်း(သောင်း)ဟော့နောင်အောင်မိုးဖါ
သီးအဟော့သွ။

၃။ ကချူးလွှဲလဲဦ မိုးဖါသီးအဟော့နောင် အောင် ဆရာ
သမားသီး အဟော့သွ။

၄။ ကချူးလွှဲလဲဦ ဆရာသမားသီး အဟော့နောင်
အောင် ခွန်စောင်းသီး အဟော့သွ။

၅။ ကချူးလွှဲလဲဦ ခွန်စောင်းသီးအဟော့နောင် အောင်
ဗွေးမျတ်ဘုရာဟော့ ကရိုးဒါ အတရာတော့အဟော့
သွ။ (ချူးလွှဲခွကဒဲတရာဟော့)

- ရီ - အဟေ့၊ရူပဇာတ်၊စွမ်းယို တွက်နယ်ဖေးလဲင်း။
- ဖြေ - ၁။ သောင်းမွေးဟေ့၊ ၂။ မွိုးဖါဟေ့၊
၃။ ဆရာသမားဟေ့၊ ၄။ ခွန်စောင်းဟေ့၊
၅။ ပွေးမျတ်ဘုရားဟေ့၊ ယိုဇာတ်၊စွမ်းသွ။
- ရီ - အဟေ့၊ခွေးရူပဇာတ်၊စွမ်းအကို တမဲ့ဟေ့၊ယို
ခွေးရူပဇာတ်၊လဲင်းဝင်၊ဟောင်း။
- ဖြေ - အဟေ့၊ခွေးရူပဇာတ်၊စွမ်းအကိုပွေးမျတ်ဘုရား၊
အတရားတော့ဟေ့၊ယို ခွေးရူပဇာတ်၊
လဲင်းဝင်၊နောင်သွ။

ထားလိုစွမ်းတောင်း ထားအံ့ကွား

- ၉။ ခေါင်သီးမျိုးနောင်၊ လိုကောင်းတိုင်ချား
သူတောင်းသီးသူ၊ လိုကေးအူချား
ဖီးထူးတရိန်(ရောင်) လိုထားသိန်း(သောင်း)ချား
လိုမျိုးကံနောင် လိုတောင်းဒေါသချား ။
- ရီ - ခေါင်၊ သူတောင်းကောင်း၊ ဖီးထူးတွင်း လို၊
မျိုးသီးဖုံးယို လောကကို အထားလို၊
အောင်းလွှဲ၊နဲင်းမဲ့ဟောင်း တမ်းနယ်လဲင်း။

(၃၆)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

- ဖြေ - ၁။ ခေါင်သီးနောင်မဲဉ်လလွဒျာ ကောင်းတိုင်
သွ။
- ၂။ သူးတေားကောင်းသီးနောင်မဲဉ်လလွဒျာ
ကေဇူတရာသွ။
- ၃။ ဖီးတူနောင်မဲဉ်လလွဒျာထားနွမ်သူး
နွမ်သိန်(သေင်)သွ။
- ၄။ လိုမွိုက်နောင်မဲဉ်လလွဒျာအပဲစ်ပုံ
နောင်သွ။

* * * * *

တွမ်းရှိုင်းဗားရှိုင်း နီဇားတိ

- ၁၀။ အမွိုးယျတ်မား ပိုခါငေါင်းခါး
အမိယျတ်မား ပိုခါကျင်ဝါး
မွိုးမိဝင်နီ ဝွေးသီးယျတ်မား
ပိုတင်စော ငေါင်းနောကျင်ယျတ်မား ။
- ရီ - မွိုးယျတ်မိယျတ်၊ မွိုးမိဝင်နီယျတ်သီး အပို
နောင် ထွာလွဉ်ဒါး နဲင်းမိုင်ဟောင်း?
- ဖြေ - ၁။ အမွိုးမီးယျတ်ညမ်းနောင် ကထွာအပို
ဒေါ့ငေါင်းယို တဟောင်တောင်း။

၂။ အဖါမီးယုတ်ညှမ်းနောင်၊ ကထွာအပိုထား၊
မာ၊အကျင့်၊ယို တဟောင်တောင်း။

၃။ မွိုးဖါဝင်၊ နီလွမ်းမီးယျှတ်ဉ်းနောင်၊ ကထွာ
အပို ဒေါ့ငေါင်းယိုတဲ့ တဟောင်တောင်း၊
ထာ၊ မာ၊ အကျင်၊ စာရိတ္တဖုံးလဲ့ တဟောင်
တောင်းသွူ။

* * * * *

ဂွဏ်းယံအောင်လင်၊ ခွန်တွမ်းနင်၊

၁၁။ မွိုးမီးမျတ်လဲ့ ပိုတဲ့ငေါင်းဒါး
ဖါခိုမျတ်စော ပိုနောကျင်ဒါး
မွိုးဖါဝင်နီ မီးမျတ်နောင်ရာ၊
ပိုနောင်နော ငေါင်းခေါကျင်သေးချား ။

ရီ - လောကကိုယ့် (က) မွိုးမျတ်၊ (ခ) ဖါမျတ်၊
(ဂ) မွိုးဖါနီဖြာမျတ်သီး အပိုနှောင်ထွာလွဉ်
နွဲင်းမဲ့င်ဟောင်း တဲမ်းနယ်လုင်း။

ဖြေ - လောကကိုယို (က) အမွိုးမျတ်သီး အပိုနောင်၊
ဒေါ့၊ဖြောင်ဒါး၊ ငေါင်းဟောင်ငေါင်းဒါး။
(ခ) အဖါမျတ်သီး အပိုနောင်၊ထာ၊မာ၊အကျင်၊
ဟောင်စွါ၊စွင်ဒျား၊ (ဂ)မွိုးဖါနီဖြာ၊မီးမျတ်လို့သီး

(၃၈)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

အပိုနောင်အငေါင်းလဲ့ဟောင်း၊ ထာမာ၊
အကျင်လဲ့ယံဒျား နောင်သွ။

* * * * *

တွမ်းထွာပွဲင်းရန်းသူ၊ အောင်းလိုယုး

၁၂။ တွီးနောင်ထွီးယို ထီးမြို့တင်ခါ
မဲဉ်နောင်ချုပ်ချယ် ကိန်(ကောင်)နယ်တင်
လို၊မြို့က်ထီးဖျော် သူးတေားကောင်၊ငါ
မဲဉ်နီစွ သူတ်သူက်အံးနောင်ဒျား ။

ရီ - တွီးသီးယို တဟးတွမ်းတဟး မီးမော့ခွဲလို့ဝင်ခါ မာဒါး
နဲင်းမဲ့င်၊ဖြိုင်နယ်ထွူတင်၊ လို၊မြို့က်သီးကထီး သူး
တေားကောယိုလဲ့ အမဲဉ်မာ နဲင်းမဲ့င်စားဟောင်း
တမ်းနယ်လဲ့င်း ။

ဖြေ - တွီးတဟးနောင်၊ ကထင်းထီးထွီးတဟးယို မဲဉ်နောင်၊
မဲဉ်နီစွက်ဝင်တင် ကိန်(ကောင်)နယ်ပျစဉ်း အတင်ဖုံး
နောင်သွ။ လို၊မြို့က်သီးနောင်လဲ့ ကထီး သူးတေား
ကောင်ယို ဝွေမဲဉ်နီစွက် အံးနောင်တင်ကျံး ယားကိုင်
ကျံးမာသူတ် သူက်လွဉ်ထာနောင်သွ။

* * * * *

ယပ်၊ဗားရီးမ၊ ချပ်၊သားဆိုင်၊

၁၃။	ဒေါသအဲဉ်ထောင်း	စို၊ရိန်းတောင်းဗား
	ကေ၊ဇူ၊သေ၊ငါ၊	ဘုရာ၊အံးဖြား
	ဝွေ၊သီး၊ငေါင်းကျံ၊	သယ်၊ခံးဆွမ်းဗား
	သယ်၊ခံးယို	ဗွန်ထိုရို၊မျတ်ငါး ။

အဓိပ္ပါယ်နောင်၊-

လောကကိုယို မီးပယ်ထိုးနှောင်၊လ၊လ၊ထာ၊သခိုး သ၊
လျား ကောဓနောင်၊ မဲ့င်၊ခါခါလဲ့ထာ၊နန်းသီ စို၊ရိန်းအဲဉ်ထောင်း၊
မီးအွဉ်ဒေါ၊ဒျားငေါင်း ဝင်၊ကေ၊ဇူ၊တရာ၊၊မီးသေ၊ငါ၊ဒျားဝင်၊ကေ၊ဇူ၊
ဖုံးယို ဗွေ၊မျတ်ဘုရာ၊ စတင်သူ၊တော၊ကောင်၊သီး အံးဖြားငါး
နောင်၊သွ။

ဝင်၊လင်ဖုံး မီးဒေါ၊သော၊လွဉ်ငေါင်းကျံ၊ထံ၊ရွှင်၊ရွှင်၊ဖုံးလဲ့
မီးယွှန်းယော သယ်၊ခံးဆွမ်းလ၊လ၊နောင်၊ခါ ဗွေ၊မျတ်ဘုရာ၊စ
တင် သူ၊တော၊ကောင်၊သီး အံးဖြားသွ။

ပစ္စေ၊နီမျို၊ တန်းဖို၊ဆွံ၊ဗျတ်ပွံး

၁၄။	ဆော၊ပေးနဲးလောင်၊	သူ၊တော၊ကောင်၊ဥစ္စား
	ထာ၊အောင်ကိုထီ	ဗွိုန်ပီအွ၊ဗား
	လို၊ဗွိုက်သီးခါ	ကအာဥစ္စား
	ပင်းလယ်ထီ	နာ၊နီမအွ၊ဗား ။

(၄၀)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

ရီ - လောကအကိုသူတော့ကောင်းသီးဥစ္စာ တွမ်းလို၊
မွိုက်သီးဥစ္စာဖုံးယို အကွာလိုဒါဝင်၊ နဲင်းမိုင်းဟောင်း
အွဉ်းနယ်ပါတွမ်းဥပမာလဲင်း။

ဖြေး - သူတော့ကောင်းသီးဥစ္စာယို ဆွေဆွေပေးငါ တ
ယောင်းအများအားကျိုးရှမ်းလအီဗားနောင်သွ။

ဥပမာနောင်ရာ - မွိုန်ပီနဲင်းစွဉ်း ထီကအောင်းဒါထာအောင်
(ထီအံ့) ကိုနောင် အများသွှံ့ဆောင်းလ၊
နောင်သွ။

လိုမွိုက်သီးဥစ္စာယို လွိုင်းအာကီစွဉ်းလဲအများ အားကျိုး
ရှမ်း တလတောင်းနောင်သွ။

* * * * *

နမ်းအကျိုးမမွေးဗား အများတာ

၁၅။ ခြောင်နောင်ထီယို အွေဖိုတောင်းဗား
သိန်း(သေင်း)နောင်ရာယို အံ့ဖိုတောင်းဗား
စွမ်းရပ်လော့တောင်း ခမ်းစောင်းအရာ
ဝင်ကျိုးဖေါး သူတော့ကောင်းသီးဥစ္စာ ။

အဓိပ္ပါယ်နောင်-

၁။ ခြောင်ဖုံးနောင်၊ အွေ့လွှာတောင်းထီ၊

၂။ သိန်း(သောင်း)မျှဖုံးနောင်၊ အံ့ချာတောင်းအရာ၊

၃။ ခမ်းရာဖုံးနောင်၊ ယရပ်ရပ်ကိုလွဲတလော့တောင်းသွ။

၄။ သူတော့ကောင်းသီး ဥစ္စာနောင်၊ ထွာဒျားဝင်၊
အကျိုးတားလွဉ်းလွဉ်းနောင်သွ။

ရီ - လောကအကိုကထွာအီငါးအများအကျိုး(၄)
စိုးယို တွက်နယ်ဖေးလှိုင်း။

ဖြေ - ၁။ ထီခြောင် ၂။ သိန်း(သောင်း)မျှ ၃။ ခမ်း
၄။ သူတော့ကောင်းသီး ဥစ္စာ၊ စုစုအောင်း
ယို(၄)စိုးသွ။

* * * * *

ထာယူတွင်းလွဉ်းဗားဖွိုနီး

၁၆။	တဟာင်ကော့တောင်း	ကော့မွေ့လာလာ
	တဟောင်ကျုံးတောင်း	ကျုံးတောင်းမားမား
	တရာယိုနီး	ကျုံးစဲးလွဉ်းဗား
	အချိန်ခြိန်(ခြင်)	သွဉ်းတိန်ယံအဝင်းဗား ။

(၄၂)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

အဓိပ္ပါယ်နောင်-

၁။ ထာ၊တဟောင်တောင်းယို တွမ်းကျေးမွှိုန်းတောင်း။

၂။ ထာ၊တဟောင်ကျုံးတောင်းယိုတွမ်းကျုံးမွှိုန်းတောင်း။

၃။ စပ်ဆွိုင်းတွမ်းသဖေါ၊တရာ၊ယို ဟောင်ကျုံးစယ်လွ
ငါးဟောင်ဟောင်။

၄။ အချိန်းမျို၊ယို တွမ်းမာ၊လို့ပျင်းခြုံးခြိန်(ခြင်)ဗားပဲင်း
မွှိုန်းတောင်း တွမ်းထာ၊ယူးနောင်၊သွ။

* * * * *

ပီးမဲဉ်ကွဲင်တွဲ နိပိတ်ပေါး

၁၇။ လို၊မွိုက်လို၊မက် သမ်းရက်တဲးဝါး
သူးတေားကောင်၊ယို မရက်ဖိုဗား
တရာ၊လို၊မွိုက် သမ်းကျိုက်မွေးထာ၊
ဝွေ၊အကျင်း ကွဲင်လင်းအကျောင်းဒျား ။

အဓိပ္ပါယ်နောင်-

လောကအကို ပါ၊မဲဉ်၊တရို၊တောင်း လို၊မွိုက်သီးယို
ဝွေ၊သမ်းဟွိုန်ရက်၊ တွိုးလို၊ဟောင်သူးတေားကောင်၊သီးနောင်၊
ဝွေ၊သမ်းဟွိုန်မွိုး ဟွိုန်ရက်တောင်း၊ လို၊မွိုက်သီးတရာ၊မ ဝွေ၊
နစ်သက် ဝွေ၊သမ်းလွှောက်၊တေးတဲင် ဝွေ၊အကျင်းနောင်၊နောင်၊
တပေါးညဒွမ် စစရားရား အီးကွဲင်လွဉ်ဗားအမန်းသွ။

- ရီ - နီလိုသီး စစရားရားကဲ့င်အီဟး အကျောင်၊
တရာယို စေနယ်ဖေး ယံယံလဲင်း။
- ဖြေ - သူတော့ကောင်သီးတရာယို တထူးနေ
လွှာကံနားတောင်းတင် မီးထူးနေလွှာကံ၊
နားတေးဒျား လိုမွိုက်သီးတရာ၊ လိုမွိုက်
သီးအထာလိုမျိုးနောင် အကျင်စတင် စီပွါ၊
ဖုံးကဲ့င်လွင်အီဟး နောင်သွ။

* * * * *

သူတော့ကောင်ခန့် နိဗ္ဗိတံ။

ဗုဒ္ဓဝင်းလင်္ကာ၊ နွတ်၊ ဖွဲ့နီ၊ သာ၊

၁။ ကျားသပတေ၊ သန္ဓေလွေ၊

သွံလို၊ အကျင်၊	သွဉ်းထိန်း(ထေး)ထမ်းသြ
သောင်းခွင်းစက္ကရာဇ်၊	လူ၊ ပြဟွားသီး
ဖြမ်းညီးတိုင်းပင်၊	တောင်ပြန်ထင်းတင်
အဆင်းတဲ့ခေါ	ယံတဲးတောလောင်၊
တို၊ စောတင်ခါ	ယံတဲးနောလောင်၊
ကျပ်တေ၊ မဲဉ်းတဲ့	ခွ၊ ဒဲ၊ ရောင်းရူ၊
သန္ဓေထူးသွ။	လူ၊ လို၊ ခွ၊ တား တဲးအုံဗား ။

၂။ သောကျားနီ၊ ရင်၊ လွှဲ၊ ဖွါလင်၊

တဲးအုံသန္ဓေ၊	မွိုးဗွေနမ်းလောင်း
နောင်၊ ကောင်းဆီလာ	ဗွေပတာမဲဉ်းရား
မဟားသက္ကရာဇ်	သူဆီသွစ်၊ လောင်း(လဆုတ်)
ဒဲဉ်ရုတ်ဗွေနီ၊	သောကျားနီ၊ တဲး
ခွ၊ ဒဲ၊ စုံစီး	လုဗွီနီကို
မဟီးဟမ်းခြိုင်၊	ကောင်သောင်၊ မွိုင်၊ ဂွိုး
မားယားမွိုးနင်၊	လွှဲ၊ ဖွါလင်၊ သွ။ ။

၃။ တနင်္လာဟာ ထန်းထားခြာ

လောင်းမျှတ်ဘုရား	ထင်းလွှားဖွါထွေ
ညဆွားအသက်	နပ်တွက်ထင်းလား
ကပိလဝတ်ခမ်း	ဟော်နန်းလောင်းကီ
တဆီနီနီနီ(နှင်း)	စေးစိန်းထွာခွန်
ဗွန်ထိုအလောင်း	နပ်ပေါင်းအသက်
နပ်တွက်ထင်းသွတ်	နီဆီကွတ်ကို
နီမိတ်ယိုလစ်ပါ	တရားသုံးဝွေး
လူပျဗေးတင်	သးသင်ဟွါနီဗွါ
ဝါးဆိုးဗွေနီ	နှင်းလားနီဟာ
မွူးကွီးနားတိန်း	အခိန်းယံတွင်း
လောင်းမင်းသိဒ္ဓတ္ထ	လောင်းမျှတ်ခွန်ဗွာ
တခြာတန်ဖူး	ထန်းလွေစူးသွေ
ကောင်ဒိန်(ဒေင်)ကောင်ခါး ယဉ်(ယေန်)ဟောဝ်ငါး ။	

၄။ ဗုဒ္ဓဟူ၍ ထွာဘုရား

တခြာတန်ကို	သူနီနီ(နှင်း)ကိုတွင်း
ကံကျင်ဒုက္ကရ	ဆွားညထင်းအာ
ဒဉ်ရုတ်လာဗွေ	မွူးနီဗုဒ္ဓဟူ
တွိုးစူးချိန်းခါး	သဉ်တွူးလားဖုံး

(၄၆)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

မောမိခြိုးထူး	နောင်မပလ္လင်
ပေးလွှဲထင်းသျှာ	ပိတ္တံးထီကင်း
အံ့နင်းတေားမူ	ခွိုင်းရန်းသူးယို
ဗွန်ထိုအောင်းကြောင်း	ခွဲဒဲးရောင်းလို့
တိုင်မောင်းထွာခန်း	ဘုရားသွ။ ။

၅။ ဓမ္မစက္ကား စနေးချား

ထင်းထွာဘုရား	မိဂဒါသူ
ကျွေးစူးတိုးဖြဲ	ပဉ္စဝဂ္ဂိ
အောင်းစွမ်းညှိုးတွမ်း	မဟီတသောင်း
တို့က်အပေါင်ကို	အံ့ရောင်ဖျော်ဒါး
လူပြဟွားသီး	ဝါးဆိုဗွေနီ
စနေးနီဟာ	နောင်ခါဗုဒ္ဓ
ဓမ္မစက္ကား	ဟော်နယ်ဟားသွ။
ရသားခွဲခွဲ	မျတ်တရား ။

၆။ အဂါးနီမန်း ကူနိဗွာန်း

သစ္စာလစ်ပါ	ထီးသေငါဒါး
ဘုရားစိန္တေ	ခွိုင်းငွေ့နေးယို
ချစ်ဖေးပသာ	ခမ်းဝိန်(ဝေင်)တာသူ

အဥဉ်ကာစူယောင်း	ဗွေစောင်းသျှင်းတော့
သက်တော့သွမ်းဆီ	လမ်းဆီငတ်ဝါး
မလွှားမင်ခမ်း	ခင်းလမ်းနေရား
ကုသိန္ဒာရုံး	ချင်းမွှေးပြုံးခြာ
မဟာသက္ကရာဇ်	ချာလမ်းဆီသွမ်း
ဒဉ်ရုတ်ဗွေနီ	မွှေးနီအဂါး
နိဗ္ဗူတားဝိန်(ဝေင်)	ခမ်းညိမ်းနိဗ္ဗာန်
ထူးစံးခန်းသွေ	ကျော့စွဉ်းဗွိုင်းဗွိုင်း
	တသောင်းကို။

၇။ မွှေးနီနင်ဇွေး ခိုးဝါတ်မေး

ကူထွေ့နိဗ္ဗာန်	အောင်းကိုင်ကျန်းခါ
အနမ်းတော့ကောင်း	ဒဉ်ရုတ်လောင်းကျွဲ
ခွန်ဂဠုန်နီ	လူးကြိုးတောင်းနော
ဗုဒ္ဓေါညာဏ်စက်	မိဋ္ဌာန်ချက်ဒျား
တေဇောဝါတ်တော့	မေးပူးဇော့သွေ
မွေးတော့သွမ်းစစ်	အောင်းကိုင်သေ့ ။

၈။ ကို့ရု

နွှိတ်၊(နွှိတ်၊)မွူးနီ၊သာ၊	ဗွေးဘုရားယို
နောင်၊ရားခွေသွဉ်း	သွိုန်းသ၊ပြဉ်းဗွာ
ဟတ္ထစူနံ	ရွှမ်းတပုံထင်း
သွံဆင်းသွံခေါက်	ခင်းလောင်းထောက်လင်း
ငေါက်၊လင်းကတူး	ဝိုင်းထင်းပူးဖေး
ကေားဖေးရိုးသေး	ဘုရားဗွေးသြ ॥
ဝိုင်းဗားအကျို၊	ကရိုးနောင်၊ရား
သက်ဆွာ၊ယောင်၊ရေ	ယံဖေးချမ်းသာ
အားယံတလာ	ဉာဏ်းခါယံတန်
သေနိအန်ထာ၊လို	မက်ဖိုလ်းနိဗ္ဗာန်
မန်းမန်းခွေသွဉ်း	ယံလ၊ဗားဗွေးသြ ॥

ဗုဒ္ဓဝင်းသမင်၊ အဆင့်

- ၁။ ဘုရားလောင်း၊ ကဆု၊တောင်၊ကွီထွာဒါး ဘုရားဘဝရီးသွတ်၊
အမဉ်၊နောင်၊ သဋ္ဌေပို သုမေဓာဘဝသွ။
- ၂။ ဘုရားလောင်း၊ ကထွာရသေ့ အမဉ်၊နောင်၊လွဲ
ဟဲ့၊ “သုမေဓာရသေ့ ” နောင်၊သွ။
- ၃။ ဘုရားလောင်း၊ ပါရမီ၊ဖြူ၊ဖက်သား အမဉ်၊နောင်၊ ဟဲ့၊
“ သုမိတ္တာ ” သွ။
- ၄။ ဗျာဒိတ်ကဖေးဒါး၊ ဗွေးဘုရားနောင်၊ ဟဲ့၊ “ဒီပင်္ကရားဘုရား”
နောင်၊သွ။
- ၅။ ငေါင်းဗျာဒိတ်ကထင်းလ၊ထွ။ ဘုရားလောင်း၊နောင်၊ ဖြူ၊ဆွဲင်၊
သွိုပ်ဗားထင်း ပါရမီ၊ကာလ အချိန်၊ညှိမိုင် လစ်၊သချေးပွဲင်
ကမ္ဘားတသဲင်(သိန်း) ဗွေဗွေသွ။
- ၆။ ဘုရားလောင်း၊ ကထွာသော့ဒါး၊ လူ၊တနံပိုနတ်သာ၊သီး
ခင်းလမ်းဖုံးနောင်၊ “တုသိတာ” တနံခမ်းလွဉ်းလွဉ်းသွ။
- ၇။ နီဗွေးဘုရားလောင်း၊ ကအောင်းထွာဒါး၊ တနံပိုနတ်သာ၊
အမဉ်၊နောင်၊ ဟဲ့၊ “ သေတကေတု ” သွ။
- ၈။ ဘုရားလောင်း၊ ကအံပဋိသန္ဓေ၊နောင်၊ -
မဟားသက္ကရာဇ် (၆၇)ဗား၊ ဝါးဆိုးလာဗွေ၊ ထာ၊အီးလေ
သွ။ အချိန်၊နောင်၊သွ။

(၅၀)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

၉။ ဘုရားလောင်းကလွှားဖွါဒါး ခင်းလမ်းနောင် -
အောင်းကပိလဂွတ် ခမ်းတွမ်း ဒေဝဒဟခမ်းအခါး ရပ်မည်၊
ကဟဲ့၊ “လုမ္ဗိနီဥယျာဉ်း ချင်းမွူးခြာ” ကိုသွ။

၁၀။ ဘုရားလောင်း ကလွှားဖွါဒါး နေင်း၊ လာ၊ မွူးနီနောင်၊
မဟာသက္ကရာဇ်နေင်း (၆၈)ဗား၊ ဒိဉ်ရုတ်လောဗွေ၊ သောကျား
နီ၊ အရုဏ်းထန်း အချိန်းသွ။

၁၁။ ဘုရားအလောင်း အခွါအနွယ်နောင် -

(က) အခွါအနွယ်နောင် ထွာ “သားကီးဝင်း” ခွါနွယ်သွ။

(ခ) အဖါမည်၊ “သုဒ္ဓေါဒန ” ခွန်သွ။

(ဂ) အမွိုးမည်နောင်၊ “ သီရိမဟာမားယား ” နင်းတန်သွ။

(ဃ) မွိုးနင်းမည်နောင်၊ “ မဟာပဇာပတိဂေါတမီး ” သွ။

(င) ခမ်းတွမ်းတိုင်းမည်နောင်၊ “ ကပိလဂွတ်ခမ်း သက္ကတိုင်း ” သွ။

(စ) ခွန်ပိုမင်းသား ဘုရားလောင်းအမည်နောင်၊ “ သိဒ္ဓတ္ထ ” သွ။

(ဆ) အမာမည်နောင်၊ ဟဲ့ “ယသောဒေဝရား” သွ။

၁၂။ သိမ်းထူးဟော်နန်းပွယ် -

မဟာသက္ကရာဇ်နေင်း (၈၄)ဗား၊ အသက်လ၊ (၁၆)နေင်း၊
ရော့ဒျား ဖါနင်းဒေဝဒဟခမ်းပွိုင်း ဗွေဟော်ခံ၊ သုပ္ပဗုဒ္ဓ၊ ရော့မွိုးတန်
အမိတာဒေဝီသီး အပိုမှူး (ဘဒ္ဒကဉ္စနာ) ယသောဒေဝရားယို ဆောင်း
မင်္ဂလာလက်ထပ် စေတ္တုနိန်း(နေင်း)ယာဝဲင် သိမ်းခန်းဟော်နန်း၊
ထွာစူးခွန်၊ အုပ်ချုပ်ခန်း ခမ်းထိနောင်သွ။

၁၃။ ဟော်နန်းတော့ သွံဆောင် -

၁။ ရမ္မ - အံ့သော့ခန်းဥတု လစ်လာအတွင်းဆောင်။

၂။ သုဘ - အံ့သော့ထာခွဉတု လစ်လာအတွင်းဆောင်။

၃။ သုရမ္မ - အံ့သော့ထာလျားရားသီး လစ်လာ
အတွင်းဆောင်။

၁၄။ ဘုရားလောင်း စံးစားဟော်နန်း ခွန်စေးစိန်းနောင် -

(က) ည(၁၃)နင်းဗွေဗွေသွ။

(ခ) အပိုမဉ်းနောင် “ ရာဟုလား ” သွ။

၁၅။ နိမိတ်တန်လစ်ပါး -

၁။ လိုဖြား၊ ၂။ လိုဆာ ၃။ လိုသီ ၄။ ရဟန်း
ယိုလစ်စွိုးသွ။

၁၆။ အလောင်းသိဒ္ဓတ္ထ တော့ထွက်ထန်းထာခြာချိန်း -

(က) သက်တော့လ (၂၉)ဗား၊ ဝါးဆိုးလာဗွေ။

(ခ) မဟာသက္ကရာဇ်နင်း (၉၇)ဗား၊ ဝါးဆိုးလာဗွေ။

တနင်္လာနီ၊ မွူးကွိုးနားတိန်းတိန်းအချိန်း ။

(ဂ) ကထွမ်းဒါးသေ “ ကဏ္ဍကသေ ” ၊

(ဃ) ဆွန်းသေမေးသား “ ဆန္ဒအမတ် ” (ဆန္ဒ) ၊

(င) ကရဲဆွမ်းဒါး ဘုရားလောင်း ခွန်လူ “ ခွန်သုံ ”

(စ) ကတဝဲဉ်ဗားဒါးထီခြောင်မဉ်း ဟဲ့ “ အနောမား ”
ထီခြောင်သွ။

(၅၂)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

(ဆ) ထိခြောင်အဲဉ်းလဲင်း အောင် “သွမ် - ဥဿာ”
(ကဲက်ခြွင်း အောင် ၅၆၀-ကဲက်)သွ။

၁၇။ ဘုရားလောင် ကထင်းဗိုင်သင်္ကန်းနောင် -

(က) သင်္ကန်းပိတွမ်း ပရိက္ခရာသွမ်ပါယို ဃဋိကာရဗျဟ္ဗား
လင်ကပ်ထွတ်တင် ဗိုင်ရုံးသင်္ကန်း ခံးထွာရဟန်းသွ။

(ခ) အကလူးဆံးတော့ယို ဖျတ်ထွ။ ဝဲက်ကီထင်းတင်
တနံသီး ထူးဆွမ်းတွေ့၊ ဌားပနားသော့ခါ “ စူဠာမုနိ
စေးတီး”ကို အောင်အိုးတားဝတီသား တနံခမ်းကီ
သူသွ။

(ဂ) အခွမ်းလာကွဉ်ကယို ပြတ်လဲင်းထွတ်တင် ဗျဟ္ဗားသီး
ထူးထင်း ဌားပနားသော့ခါ “ ဒုဿစေးတီး”ကို
အောင်အိုး ဗျဟ္ဗားခမ်းကီသူသွ။

၁၈။ ဘုရားလောင် ဗိုင်သင်္ကန်း ခံးထူးရဟန်း ကထင်းထွတ်တင်
ကထင်းည(၇)နီ အတော့အတွင်းနောင် လူးခံးဒိုင်သွမ်း
ရားဧဂြိုဟ်းပိန်း(ဝေင်)ကိုထွ။ သင်သုံသွမ်း “ပဏ္ဍဝ
ကောင် ခင်းထူး” မဲ့ငါခွယ်းကွဉ်းနေသွ။
ကလွဉ်စေးတနား ရီရွှေင်ရီးရီးသားခွန်နောင် “ဗိမ္ဗိသာရ”
ခွန်ဟော်ခံသွ။

၁၉။ ဘုရားလောင်ကကျင် ဒုက္ကရစရိယားအတွင် -

(က) တခြာနောင်၊ ဟဲ့၊ “ဥရုဝေဠ” တခြာသွ။

(ခ) တုံ၊ခံးသွမ်းဒုံနောင်၊ “သေနာနိဂုံး” သွ။

(ဂ) ကျင်၊ဗားနောင်းပေါင်၊ (၆)နိန်း(နောင်း)ဗွေဗွေသွ။

၂၀။ ဃနားဒွဲသွမ်း (သွမ်းဖိုးနည်းထီ) ကကပ်လူးသားမဉ်းနောင်၊
သဠေပိုမူး “နင်၊သုဇာတာ” နောင်၊သွ။

၂၁။ ဘုရားလောင်းနောင်၊ -

အောင်းမျင်းလ၊ထွ။ ဒေဝပုတ္တမာရ်း ခွန်သုံစဲ့တင် အားထုတ်
လွေ၊ယင်း အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်၊တွေ့၊ မူးဟာခိုးနောင်၊ လ၊လွေ၊
ပုဗ္ဗနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်း၊ မူးကွိုးနာ၊နောင်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်း၊
မူးရောင်၊ခိုးစောင်းစောင်းနောင်၊ လ၊ထင်း အာသဝက္ခယ ဉာဏ်း
ထွ။တင် အသက်တေား လ၊(၃၅)နိန်း (နောင်း)၊ မဟားသက္ကရာဇ်
နိန်း(နောင်း) (၁၀၃)ဗား၊ ဒွဲဉ်ရုတ်၊လာဗွေ၊ ဗုဒ္ဓဟူ၊နီ၊ မူးရောင်၊
ခိုး အရုဏ်းထန်းအချိန်၊ ထွာလ၊ခန်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဗွေမျတ်ဘုရား
နောင်၊သွ။ ဘွဲ့တေားမဉ်း “ဂေါတမ” သွ။

* * * * *

ဘုရားဂုဏ်းတေား (၉)ပါး (ပါဠိ)

၁။ အရဟံ၊ ၂။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ၃။ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊
၄။ သုဂတော၊ ၅။ လောကဝိဒ္ဓ၊ ၆။ အနတ္တရောပုရိသဒမ္မသာ
ရထိ၊ ၇။ သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ၊ ၈။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ၉။ ဘဂဝါ။

(၅၄)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

ဗွေမျတ်ဘုရား ဂုဏ်တော်(၉)ပါး ကဗျာလင်္ကာ

၁။	ဗျဟ္မာ့လိုလူ၊ ပစ္စေလစ်တန်၊ ကွပ်နှောင်မလဲ့ အရဟံ -	ကပူဇော်ဒါး ခံ့ထွိုက်လင်ငါး မဉ်တော့ဟဲ့ဗား နုညံတလေ့ငါး ။
၂။	ကားကအောင်တင် သေငါမွေးမန်း ကွပ်နှောင်မလဲ့ သမ္မုဒ္ဓိ -	မံသင်တရာ၊ ဖေါက်ပြန်းတောင်းဗား မဉ်တော့ဟဲ့ဗား ယံကျတလေ့ငါး ။
၃။	ဝိဇ္ဇာသွံပါ၊ စရဏမျတ် ပြုံးစွဲမွေးငါး သမ္ဗန္ဓ -	သွစ်ပါဝိဇ္ဇာ၊ ဆီပိုင်ငတ်ပါ၊ ထင်းသျှာကျော့ကျား ဝိဇ္ဇာစရဏာ ။
၄။	ဖြောင်းတော့ဖြေခံ၊ သားယားငေါင်းငါ ကွပ်နှောင်မလဲ့ သုဂတ -	နုညံဝါးစား နှောင်ခါဒေါဒါး မဉ်တော့ဟဲ့ဗား ယံကျတလေ့ငါး ။

- ၅။ သတ္တလောက သင်္ခါရလောက
 သြကာသနော လောကသွံပါ၊
 လောကဝိဒ္ဓု ဘွဲ့နီ၊ထူးဘုရား
 သေငါးလွ - နာမကျေးထင်းသျှား ။
- ၆။ အတုအဉ်ထောင်း ပွေးစောင်းဘုရား
 ငွေးနေသတ္တ ဆွဲ၊မ၊ဖေးဒါး
 ကွပ်နှောင်းမ၊လွဲ မဉ်းတော့ဟဲ့ဗား
 အနုတ္တရ - ဖိနပွေးဘုရား ။
- ၇။ လို၊လူ၊အပွေး ငွေးနေဆရာ
 ကွပ်ထွာနှောင်းမ၊ မဉ်းတော့လ၊ဗား
 သတ္တာဒေဝ မနုဿာနံ
 ပူ၊ဇေးလွ - ယံကျကျေးထင်းသျှား ။
- ၈။ ဒု , မု , နီ , ဂ္ဂ , သစ္စာလစ်၊ပါ၊
 ဆရာအဉ်ထောင်း နမ်းကောင်းသေချား
 ကွပ်နှောင်းမ၊လွဲ မဉ်းတော့ဟဲ့ဗား
 မျတ်ဗုဒ္ဓ - နာမ ကသာယား ။

(၅၆)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

၉။ ဘွဲ့နံ၊တံးခို၊ တန်အာမွေးငါး
 ပါ၊မဲ့င်ထွေသွိုန် ပီမွိုန်တောင်းဟး
 ကွပ်နောင်မလဲ မဉ်တေးဟဲ့ဟး
 ဘဂဝါ - ထင်းသျှာကျေးမွေးငါး ။

* * * * *

ဘုရားဂ္ဂုဏ်းတေး(၉)ပါ၊ အဓိပ္ပါယ်

၁။ အရဟံ ဂ္ဂုဏ်းတေး

အတုအဉ်ထောင်း သီလဂ္ဂုဏ်း၊ သမာဓိဂ္ဂုဏ်း၊ ပညာ၊
 ဂ္ဂုဏ်း၊ ဝိမုတ္တိဂ္ဂုဏ်းတွမ်း၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနဂ္ဂုဏ်းဖုံးယို ကွပ်ပြဲ၊
 စွဲးငါးတင် လိုလူ၊ဗျဟ္ဗာ၊ သတ္တဝါးသီး ကပူဇောဒါး အထူးဖုံးယို
 ခံထူးထွိုက်လငါး ဂ္ဂုဏ်းတေးသွ။

၂။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဂ္ဂုဏ်းတေး

သစ္စာလင်ပါ၊ တရားမျတ်ဖုံးယို ဖေါက်ပြန်းချာငါ အဉ်
 ထောင်း နမ်းကိုးတင်းတေးဒျား ထီးသေငါးဒါး ဂ္ဂုဏ်းတေး
 သွ။

၃။ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န ဂ္ဂုဏ်းတေး

ထားသေဉာဏ်း၊ ဝိဇ္ဇာသွံပါ၊ ဝိဇ္ဇာသွမ်ပါ၊အကျင်စရ
 ဏဆီငတ်ပါ၊ဖုံးယို ပြဲစွဲးမွေငါးဂ္ဂုဏ်းတေးသွ။

၄။ သုဂတ ဂ္ဂုဏ်တေား

နေးတွမ်းမဇ္ဈိမပဋိပဒါ သွစ်ပါးမဂ္ဂင်း ကရိုထင်းဒါး တဖူး
လောင်းယို ကျွဲဒင်းလွေ့တင် နိဗ္ဗာန်ခမ်းသူ၊ တွိုးဖျော်စူအိဟး
ဂ္ဂုဏ်တေား။

၅။ လောကဝိဒ္ဓ ဂ္ဂုဏ်တေား

သတ္တလောက၊ သင်္ခါရလောက၊ ဩကာသလောက
လောကသွံပါးဖူးယို အဗျူအကင် တအောင်းကိုင်တောင်း လို့လို့စင်
စင် ထီးသေငါးဒါး ဂ္ဂုဏ်တေား။

၆။ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ ဂ္ဂုဏ်တေား

ရွှင်၊ရွှင်၊ကျဲထံတန်ပေး သတ္တဝါးဖူးယို ကသွဉ်သင်ဆွဲမ၊
ဖေးနောင်၊ အတုအဉ်ထောင်း လွှဲတန်ကယ်ငါး ဂ္ဂုဏ်တေား။

၇။ သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ ဂ္ဂုဏ်တေား

လိုလူ၊ဗျဟ္မား သတ္တဝါးသီး ကဆယ်ကပ်ဟး ဝိုင်းဟး
ပူးဖေးဟးတွမ်း လွှောက်နားဟး မာဆရား ဂ္ဂုဏ်တေား။

၈။ ဗုဒ္ဓ ဂ္ဂုဏ်တေား

သစ္စာလစ်ပါး တရာဖူးယို နမ်းကိုယ်တင်းတဲ့နောင်၊
လိုလူ၊ဗျဟ္မား သတ္တဝါးသီးဖူးတဲ့သင် ယံသေငါးထီးသေတင် ဟော်၊
ကျာအွဉ်းနယ်ဖေးဒါး ဂ္ဂုဏ်တေားသွ။

(၅၈)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

၉။ ဘဂဝါ ဂွဏ်းတေား

ဘွဲ့နိုးတေားအနန္တ၊ ကံးတေားအနန္တ၊ ဉာဏ်းတေားအနန္တ၊
တံ၊ရိုးတေားအနန္တ တန်ကျင်းတဲင် လို၊လူ၊ဗျဟ္ဗာ၊ သတ္တဝါးသီး
ရိုးသေးထွိုက်ဗား ခီးမွဲ၊အံးဖြာ၊ ဂွဏ်းတေားသွ။

* * * * *

ဘုရာ၊ဂွဏ်းတေား(၉)ပါ၊ယို ဆဲင်းရာ၊ သရဝ်

(က) ဝိဇ္ဇာ၊သွံပါ၊ကရီ၊နောင်၊

၁။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်း၊ ၂။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်း၊

၃။ အာသဝက္ခယဉာဏ်း၊ ယိုသွံပါ၊သွ။

ဆောင်းပုဒ် ➤ ပု ဒိ အာ တောင်၊ခါ၊လွ၊ဝင်၊နော။

(ခ) ဝိဇ္ဇာ၊သွပ်ပါ၊ကရီ၊နောင်၊

၁။ ဝိပဿနာ၊ဉာဏ်း၊ ၂။ မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်း၊

၃။ ဣဒ္ဓိဝိညေဏ်း၊ ၄။ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်း၊

၅။ စေတောပရိယဉာဏ်း၊ ၆။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်း၊

၇။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်း၊ ၈။ အာသဝက္ခယဉာဏ်း၊

ယိုသွပ်ပါ၊သွ။

ဆောင်းပုဒ် ➤ ဝိ မ ဣ ဒိ စေ ပု ဒိ အာ၊ သွပ်ပါ၊ဝိဇ္ဇာ၊
ဆောင်းခါ၊ဗားနော။

(ဂ) **စရဏ တဆိင်္ဂါ၊ ကရီ၊နောင်၊**

၁။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊ ၂။ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၊
၃။ ဘောဇနမတ္ထညုတာ၊ ၄။ ဇာဂရိယ၊ ၅။ သဒ္ဓါ၊
၆။ သတိ ၇။ ဟိရီ၊ ၈။ ဩတ္တပ္ပ၊ ၉။ ဗာဟုဿစ္စ၊
၁၀။ ဝိရိယ၊ ၁၁။ ပညာ၊ ၁၂။ ရူပါဝစရပထမဈာန်၊
၁၃။ ရူပါဝစရဒုတိယဈာန်၊ ၁၄။ ရူပါဝစရတတိယဈာန်၊
၁၅။ ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန် - ယိုတဆိင်္ဂါ၊သွ။

ဆောင်းပုဒ် ➤ သိ ဣ ဘော ဇာ , သဒ္ဓါ သတိ , ဟိရီ
ဩတ္တပ္ပ , ဗာဟုဿစ္စ ပညာ , ရူပ ပ ဒု တ
စ , စရဏ , တောင်လွ ဆိင်္ဂါ၊။

(ဃ) **လောကသွံပါ၊ ကရီ၊နောင်၊**

၁။ သတ္တလောက၊ ၂။ သင်္ခါရလောက၊
၃။ ဩကာသလောက၊ ယိုသွံပါ၊သွ။

(င) **ဘျုန်၊တေားသူပါ၊ ကရီ၊နောင်၊**

၁။ ဣဿရိယ၊ ၂။ ဓမ္မ၊ ၃။ ယဿ၊ ၄။ သိရီ၊
၅။ ကာမ၊ ၆။ ပယတ္တ - ယိုသူပါ၊သွ။

ဗွေဘုရားတို့၊ စွမ်းဆူဆူး ဓမ္မတာ (၃၀)

သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော၊ ကလ၊ထွါဒါ၊ ဗွေမျတ်ဘုရား၊
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓနောင်၊ တဆူးတွမ်းတဆူး၊ ကပိဗ္ဗိန်ဒျားဝင်၊ ဓမ္မတာ၊
ထွံ၊စံးနောင်၊ အောင်းအမျိုးပေါင်၊ သွံဆီဗွေဗွေနောင်၊သွ။

အဆူးတို့၊ စွမ်းဆူးဆူးနောင်၊ -

- ၁။ နေးတွမ်းထားသေဉာဏ်တင် အုံသန္ဓေ၊ ၊
- ၂။ မွိုးဟို၊ကိုဖူး၊ အုံတပန်းစု ခွဲငါနေး ၊
- ၃။ အမွိုးအုံထိုင်းတနွှင်း လွှဲဖွါ၊နေးလွှဲလွှဲလွှဲ ၊
- ၄။ လွှဲဖွါ၊ဒျား ထားခြာကိုလွှဲလွှဲလွှဲ ၊
- ၅။ လွှဲဖွါ၊ထွ။ ခင်းယံးဗိုတင်တင် လွေ့ထင်၊(၇)ကာထွားချာငါ
လစ်၊မျက်နားတွေ့၊ ဒေါ၊တရဲင်ငေါင်း ၊
- ၆။ ထီးနိမိတ်လစ်၊ပါ၊တွေ့၊ သစ်၊အပိုကဖွားတင် ထန်းတော၊
ထွက် ၊
- ၇။ ထူးပိုင်သင်္ကန်းထွ။တွေ့၊ ပဓာနစရိယာအကျင်၊ယို အဆွေ၊
သွတ်၊ ကျင်၊(၇)နီ၊ ၊
- ၈။ ကထွာဘုရားနီ၊ သွံ၊ဟေး သွမ်းဖိုးနဲဉ်းထီလွှဲလွှဲလွှဲ ၊
- ၉။ အုံတပန်းပလွင်းလောင်း လေးထင်းသဗ္ဗညုတဉာဏ်၊ ၊
- ၁၀။ အားထုတ်ရီးရီး အာနာပါနဿတိလွှဲလွှဲလွှဲ ၊
- ၁၁။ အောင်းတော့မူ၊ ခွန်သုံမာရ်နတ်စွဲ၊ဖိုး ၊

- ၁၂။ ပလ္လင်းလောင်းနှောင်ကား ဝိဇ္ဇာသွံပါစတင် နင်းကား
ဘုရာဂ္ဂုဏ်း လှထင်းတလင်းချင် ၊
- ၁၃။ ထွာထွာဘုရာ နွတ်(နိတ်)နီနွတ်လင်း (၄၅)နီလွမ်း
လွမ်း အွင်းလို့လွေအချိန် ဗောဓိမျိုးထူး ၊
- ၁၄။ မဟာဗျဟ္မာ တောင်ပြန်းဟော်တရာ ၊
- ၁၅။ ဓမ္မစက္ကားတရာယို ဟော်မိဂဒါဝုန်းထူးခြာကို ၊
- ၁၆။ ဒိဋ္ဌိသံဗေဒနီ အင်္ဂါလစ်ပါ ကပြွေစွမ်းဒါး သံဃာအစီ
အဝှေ့ကို ပျံပါတိမောက် ၊
- ၁၇။ ဇေးတဝှန်းကျောင်းကို ထွာခင်းလမ်းတီးမယ် ၊
- ၁၈။ သာဝတ္ထိတခါငြိထူး ပျံယမကပျာဠိဟာတံခို ၊
- ၁၉။ အဘိဓမ္မာတရာတေးယို ဟော်တားဝတီသားတနံခမ်း
လွင်းလွင်း ၊
- ၂၀။ တင်ကျွမ်းဗေရောင် အောင်တားဝတီသားခမ်းကျွ လင်
ခွါနီ သင်္ကဿနဂိုရ် ဝေင်တခါငြိ ၊
- ၂၁။ နို့ဝင်းစာသေးသေး ဖလသမားပတ် ၊
- ၂၂။ နေးတွင်းညာဏ်တင် ထွားလွေကချစ်ထွိုက်လဒါး
ဝှေးနေးယူတား တနီနီလင်း ၊
- ၂၃။ အပဲစိမီးပေါ်ပေါက်တင် ပညတ်ဖေးသိက္ခာပုဒ် ၊
- ၂၄။ အတ္တုပ္ပတ္တိအကျောင် မီးဆွိုက်လွဉ်တင် ဟော်လွေဖေး
ဇာတ်တေး ၊

(၆၂)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

- ၂၅။ ဖူးဝေးဆွေးမျို၊ စွဲလင်းခြာကို ဟော်လေ့ဖေး ဗုဒ္ဓဝင်း၊
၂၆။ ဒေါ၊ရီစွေ့တက်ဆွမ်း ထဉ်းအာဂန္တုဖုံး၊
၂၇။ ဝါးမီးကျစ်လဲ ထန်းကျွဲတူးတေ့တောင်း ဒေါဟွိုန်ထွဲ
ကောပင်ဆိုးဝါးသားမ ကွဲထန်းထိုး၊
၂၈။ အချိန်းတွမ်းအချိန်း စွမ်းနီဆောင်းရွက်လွေ ပုဗ္ဗကိစ္စတန်
(၅)စွိုး၊
၂၉။ ကူပရိနိဗ္ဗာန်နီသွံ့ဗား ပဲသကူးအယားဘောဇဉ်းလွဉ်း
လွဉ်း ၊
၃၀။ နို့ဝင်းစာ ဖလသမားပတ် ကုဋေ(၂၄)သန်း ထင်းထွဲမ၊
ကူတငါလွေ ပရိနိဗ္ဗာန် လွဉ်းလွဉ်းသွဲ - ယိုအပါသွံ့ဆီ
နောင် ပွေးဘုရားတို့ငါ့ မေတ္တာသွံ့ဆီ တဆူးတွမ်းတဆူး
(တပါတွမ်း တပါ) ပွိုန်ပွိုန်ပီလွဝင်နောင်သွဲ။

တောင်အိ ➤ ပွေးဘုရားဆူးတို့ငါ့ မေတ္တာသွံ့ဆီယို ထွား
လွေသော့သော့ ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာ လိတ်မဲ့
ငါ (၃၅၂) ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယခန့် လိတ်စောင်းကို နောင်သွဲ။

* * * * *

ဘုရားအရိမေတ္တေယျ အကျောင်း

ဘဒ္ဒကမ္ဘာဒိတိယအက္ခရကပ် အဆိုင်ချာယိတဟးအဖူး
မွူးရောင်တရု၊သူ၊နောင်၊ ဘုရားအရိမေတ္တေယျ အိပ္ပင်ပေါးဒွိန်း
က တဆူးသွေ့နော၊ ပါတွမ်းဝေ့ဗွေ့တင် ဘဒ္ဒကမ္ဘာဒိတိယအက္ခ
ဘုရားကကယံးချစ်ဒါး သတ္တဝါးလိုလူ၊နောင်၊ ပွင်ပေါးလွင် ငတ်၊
ဆူးနောင်၊သွေ့။

မွူးရောင်တရု၊သူ၊နောင်၊ ဘုရားဂေါတမ သားသနားယို
ကွပ်ပျိုးလိတ်လှဲ၊သွင်သားဖုံး ထိုမားတလင်းတစီ၊စီ၊တင် ဗွင်
ရဟန်းတဲ့ အနယ်မဲဉ်းဒွါမ်၊ ထွာအတု၊ သိက္ခာပုဒ်ဖုံး ခြွ၊ဒွါမ်
နမ်းလောင်း၊ လ၊မဂ်ဖိုလ်းသားလဲ အောင်တောင်းဒွါမ်နောင်၊မ၊
တို့အဆိုင်၊သွတ်၊ယို ဓါတ်တေးမွေးတေး ပေးတန်အမျိုးမျိုးလဲ
အောင်အရပ်ရပ်ကိုသူ၊ ကျွဲလွင်ရှုထေ့ စုခွါန်ဝင်၊ဟေဓိမွူးထျ၊
တင် မေးအောင်အကို ထန်းလွင် ခိုးတင်းထွါ ကူလွေ့တင်၊
ပရိနိဗ္ဗာန်၊ ထိုမားကြောင်းကြွ၊ဟးနောင်၊သွေ့။

ထွါနန်းနောင်၊မားတင်၊မ၊ ဘုရားဂေါတမယို အသားသနား
ကွယ်၊ထိုလဲဉ်းဒွါးထွါတင် ဘုရားလောင်၊လောင်းလင် ပွင်၊သော့၊
ခွင်၊ လ၊နောင်၊လဲဉ်းနောင်၊သွေ့။

ကွယ်၊တွေ့၊ အရိမေတ္တေယျနောင်၊ သစ်တင်ဘုရား

မွေးတောင်း၊ နီလိုသက်တန်းလင်းလထာယို အီးတို့လင်းခွိုင်းက အနေင်းတသီ၊ အောင်းနောင်၊ အီးထင်းကီခွိုင်းခွိုင်း ဗုဒ္ဓအသင်္ချေ၊ အောင်းအသင်္ချေ၊ အီးလင်းချာခွိုင်းယင်းခွိုင်း ဗုဒ္ဓသက်တန်း သွမ်းသောင်းကို၊ မီးတို့လင်း သက်တန်းသွမ်းသောင်းကို ယံတွင်းနောင်၊ ကေတုမတီးခမ်းအကို “သင်္ခဏက္ခားခွန်” အီးပေါ့ပေါက်လွှဲ၊ အရိမေတ္တေယျလောင်နောင်၊ အီးလင်းတယ်သန္ဓေ လိုခမ်း၊ အီးထွာဘုရားအချိန်နောင်သွ။

ကွပ်နောင်မ၊ ဘုရားအရိမေတ္တေယျယို ကအီးပွင်နောင်၊ အောင်းညာနေခွိုင်း၊ မီးတို့ဒျား အန္တရကပ် အိုးငါသူတမားနောင်မ၊ အီးပွင်သွ။

နောင်ရွှမ်းမကား ဘုရားသီးယို အဆူးမဲ့မဲ့မရိုးကအီးပွင်နောင်၊ ပွင်ဒျား အိုးမဇ္ဈိမတို့က် မာဂခမ်း ဥရုဝေဠ တခွိုင်းကို ဒျား လွှဲလွှဲနောင်သွ။ ခင်းလမ်းနောင်ပွဲသေး၊ ဘုရားအဆူးမဲ့မဲ့လွဲ တပယ်တောင်းသွ။

အတွင်းယို ဘုရားအရိမေတ္တေယျအလောင်၊ အောင်းအိုးမဲ့မဲ့ ကရိုးနောင်၊ သီးဟိုဠ်ရဟန္တာဖုံး ကအောင်းဟော်ခါဒျား ပညားသျှိအဖြာဖြာလွဲ ကလက္ခာလွဲ “မဂ္ဂရသဝါဟိနိဝတ္ထု” ကျမ်းကို အတွင်းယို ဘုရားအရိမေတ္တေယျအလောင်၊ အောင်းဒျား တုသိတာတနံခမ်း အောင်းပါသော့နိုင်းနောင်သွ။

ကျမ်းနောင်ကို အရိုးနိုင်းယိုသနဲ့ -

“သာလိုကုမာရမင်းသာတွမ်း အမာမူ အသောက
မာလာဒေဝီ၊ ဝွေးသီးတမာဝါဝင်နီနောင်၊ တယံစွဉ်းကတေား
လမ်းတေားပါး မင်္ဂလာမာ၊ ငါ တသက်လွမ်းလွမ်း ဖေးအလူး
ဒါးန၊ နေးထူးသဉ်သွပ်ပါ၊ သေးသေးတင် ကထင်းသီနောင်၊
ဖျော်ထင်းမို့ထေ့ဒျား အိုးဘုရာ၊ အရိမေတ္တေယျအလောင်၊ ထျ၊
တုသိတား တနံခမ်း၊ ထင်းအောင်းညီယင်း အဖါဒဠ္ဍဂါမဏိမင်း
ကသီလဲဉ်းငါရီးတင် ဝွေးသီးဝင်သွံနောင်၊ အောင်းညီဝင်၊ ဘုရာ၊
အရိမေတ္တေယျ အလောင်၊ ထျ၊” ရိုးနဲဉ်းနောင်သွ။

နောင်ရွှမ်းမကာ -

ထေရဝါဒသံဃားဖုံ အတွင်းယိုလဲ ကလဲဉ်းခိုးချာ အိုး
သားသနား နေင်းတရင် (၁၀၀၀)ကိုအတွင်း ဝွေးသီးမတ်တန်၊
ကျမ်းကို အောင်းလက်ခံလွဒျား အရိမေတ္တေယျအလောင်၊
အောင်းတုသိတားတနံခမ်း နေနေနောင်သွ။

ဝွေးသီးမတ်တန်ကျန်းကိုနောင်၊ ရိုးနဲဉ်းယိုသနဲ -

သားသနား(၃၀၀)ကိုအတွင်း ရဟန်းလအဘိဉာဏ်း
တပါ၊ ဟဲ့ပါတွမ်းပန်းပုဆရာ (လိုကထုဒါး ပွဲးတေားသား)
တဖြာထင်းယဲက်ထွားထွ။ ဘုရာအရိမေတ္တေယျအလောင်၊ အိုး
တုသိတားခမ်းသူ၊ အလောင်းလို့ အပွဲးသဏ္ဌာန်း သွံနီဗေဗေ
တင် လင်းရွှန်းချာလိုခမ်း၊ လင်ထုသေခါ အရိမေတ္တေယျဘုရာ၊
အလောင်၊ ရုပ်ထုတေားဖိုးထို ပေပေါင်(၈၀) တဆူးနဲဉ်းနောင်၊
သွ။

နောင်ချမ်းမကား -

ဘုရားလောင်း၊ ကလေးလဲဦးများ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖုံးယို
မီးနဲဦးဂေါတမလောင်းနောင်၊ ဗုဒ္ဓဝင်းအကို ကထွိုင်းထွားစစ်ချာ
ဟားနောင်၊ တယ်းစစဉ်း ဒီပင်္ကရာဘုရားအစ ဗုဒ္ဓိလွေ၊ ကဿပ
ဗွေဘုရား အခါးလယ်းကို ဘုရားအဆူးပေါင်၊ (၂၃)ဆူးထျှ၊
ဂေါတမဗွေဘုရား အလောင်းလ၊ ဗျာဒိတ်(၂၃) လင်းသနဲ့၊ နီ
ဆီသွံလင်းအကို ဗျာဒိတ်ကလေးတွမ်း လိုဘဝနောင်၊ (၁၈)လင်း၊
တဆီသွံလင်းအကို (၉)ဘဝနောင်၊ ဗုလ၊ရဟန်း၊ ကွတ်ဘဝ
နောင်၊ ထွာထွိုင်းထွိုင်းများ လိုလမ်းဘားသားဘဝ၊ ရသေ့ဘဝ
ဖုံးသွူနဲ့၊ မော့ထွူဘုရားတင် တခံးထူးတောင်းရဟန်း ဘဝ၊
ကအောင်းအုံစူဗဟုများတွမ်း လိုလမ်းဘဝ၊ ထွာများ ရသေ့ဘဝ
အကျောင်းနောင်၊ တယျှမ်းတောင်းဘုရား တကေးညှိုးတောင်း
ဘုရား နဲဦးနောင်မွေးတောင်း၊ အောင်းယျှမ်းအံးကေးညှိုးများ၊
နေးတွမ်းပစ္စေလစ်ပါးတင် ဖေးအားထောက်ပုံ နီဗွေဘုရား သား
သနား၊ ကွဲကားတွေ့၊ ဒါးနအမျိုးမျိုး ဘုရားလောင်းပါရမီ အစား
စားယို ယံဗွေယိုမာနင်၊ မာညှီမာအီ ကရိုနောင်၊ အပ်စပ်များ
တွမ်း လိုလမ်းဘဝ၊ ရသေ့ဘဝ စားယိုဖုံးတဲ့အောင်းဦးဗား၊ ထွား
ဟားအမျိုး အောင်းနောင်မ၊ ထွာဟားစွူများ လိုလမ်းဘဝ၊ မာဟား
နမ်းရသေ့၊ ဟောင်ယျှမ်းမတ်လွဲများသွော့ နဲဦးနောင်သနဲ့၊ ကခံး
ထူးဗား ရဟန်း(၉)ဘဝနောင်၊ တဲးတဲးကိုယ်းကျင်သိက္ခာပုဒ်
အောင်းတဲ၊ ပိဋကတ်သွံဘွဲ့လဲ ဒါးတဲ၊ ပျူတဲပရိယတ် ပဋိပတ်

သားသနား၊ လ၊လောကီစုာ်နု်အဘိညာဏ်းဖုံး ထွိုက်ရာ၊ဂ္ဂုဏ်း
အောင်းသမျှ အောင်းဒင်းဒျား နမ်းလောင်းလွဉ်းလွဉ်းနောင်၊သွ။

နောင်၊ရွှမ်းမကား -

အရိမေတ္တေယျ ဘုရာ၊အလောင်းနောင်၊ ယိုခါက အောင်း
ဒါး တုသိတားတနံခမ်းကို မီးတယ်းစ ဂေါတမဗွေ
ဘုရာ၊ လက်ထက် ဗ၊တို့းဖျော်ဟန်းသနီ၊ယို မီးတွက်နောင်၊ရာ၊
တုသိတား တနံခမ်းသီး ကသွံ၊ပျူဒါးတွမ်း ဝွေ၊သီးမွူးနီ၊နောင်၊
စလ၊(၇)နီ၊ဗော့၊ဗော့၊လွမ်းသွ။ တုသိတားတနံခမ်းယို ဝွေ၊သီး
တွမ်းဝွေ၊သီးကသွံ၊ပျူဒါး မွူးနီ၊နောင်၊ နီ၊လို၊ခမ်းသား မီးတွက်
ထင်း ဝွေ၊သီးအသက်နောင်၊ ည၊နောင်းလစ်၊ရိန် (၄၀၀၀)ဗွေဗွေ
သွ။

နောင်၊ရွှမ်းမကား -

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓညာဏ်းတေားလ၊ ဗွေဘုရာ၊နမ်းကိုယ်းတင်း
တေား သက်တေားအောင်းထင်းသျာ၊အတွင်း တွမ်းရိုးမွို်းတင်း
ဘုရာ၊တဆူးတဆူး အသားသနားတေား အကိုယိုတယောင်း
မဲ့င်၊ခါစွဉ်းလဲ့ ဘုရာ၊အဆူးလောင်းလင်း ကအီးပွင်းပေါးသော့၊
ဗားနောင်၊ ထွံ၊စံးအိုင်ထောင်းနောင်၊သွ။

ဘုရာ၊အရိမေတ္တေယျ ကအီးပေါးပေါက်လွဉ်အကျောင့်၊
တွမ်း အခရားဖုံး မီးမဲ့င်သေစင်းအလွဲင်းနောင်၊ ထွားလွေ၊သော့
လိတ်အုတ်မဉ်းကပါဒါး ဆ၊လဖုံးယိုနော။

* * * * *

(၆၈)

လောက တွမ်း ဗုဒ္ဓ

လိတ်အုတ်မဉ်း	လိတ်မဲ့ငါ
၁။ ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတေား	၃၈၃
၂။ ပါထိကပါဠိတေား	၆၂-ဗုဒ္ဓလော၊ ၈၄
၃။ ပါထိကအဋ္ဌကထာ	၅၉-ဗုဒ္ဓလော၊ ၆၃
၄။ ပါထိကဋီကာ	၃၃
၅။ သုတ်မဟာဝဂ္ဂပါဠိ	၁၆
၆။ မဓုရသဝါဟိနီဝတ္ထု ပြန်းမန်း	၃၁၇
၇။ သားသနား(၂၅၀၀) တဖူးစဉ်း	၁၆၂
၈။ သားသနားနောင်း (၁၀၀၀)အတွင်း၊ ဖါဟီယန် ပညားသျှင်းတဖူးလော၊ မတ်တန်ကျမ်း၊ ပြန်းမန်းစောင်း	၂၃-ဗုဒ္ဓလော၊ ၂၆
၉။ အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာနိဒါန်း	
၁၀။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟပါဠိ ဝိထိမုတ်ပိုင်း ပဋိသန္ဓိစတုက္က၊	

ဗုဒ္ဓဘားသားရွှံ့နွယ်ဖုံးဟွေး ဘုရားအရိမေတ္တယျ အ
ခရားအကျောင်းယို ထွားစင်းစင်းသွေ လိတ်စောင်းဖုံး ဆင်္ကီယို
အကို သေးသေးချားချားတင် စဉ္ဇာယူခံ ယုယုလွချား သွေ့ဝင်၊
ဖုံးလှဲင်းနော။

* နမ်းတွမ်းသ၊ ရွှိုင်းသန့်၊ ချမ်းသားမု ယံလလွသွေ့ *

ခြပ်တပ် - ၁၃၇၈-ဟး၊ ဒေဉ်သံဆန်၊ (၁၄)နီ၊
မူးနီ - သောကျား (၁၀-၂-၂၀၁၇)

သေနားလွခန်းသွေ့

- * နမ်း စူခင်းအောင်းဗျာ၊ မွေးတေဝ်းကောင်း
မာ၊မဲင်၊ကွို၊ဗားတို့၊ ပါအာဟောင်း။
- * နမ်းမဲနား အောင်းဗျာ၊မွေးတောင်းကောင်း
မာ၊မဲင်၊ကွို၊ဗားတို့၊ ပါအာဟောင်း။
- * ကနောက်၊ တွမ်း၊ ဖြောင်းလဲပီပီ၊
ဟောင်ယူးလ၊ငါးလဲဉ်းသူ။ နာ၊တွမ်းနီ။
- * ကွပ်ပိုးအုံဖွံ့ မဟာစာ၊
ထာ၊သေတရာ၊ ကင်၊ပညာ၊။
- * ကျောင်၊ကျို၊ခရာ၊ ဖြီတွမ်းဖြို၊
လို၊သေနားလဲဉ်း မူးတွမ်းခို။
- * စရာ၊ရာ၊ယို ယံတသွောင်း၊
လှောင်းပူး၊ သောင်းသာသွေ့၊ စူး၊မီးတောင်း။
- * တွမ်းဝင်၊သို့န်တောင်း ယံထွာလ၊၊
စူး၊ဖြာ၊လို၊တိုင်၊ “ဒါးလိတ်မ၊”။ ။

စိန် * စက်ချ၊ လိတ်ပဒိုင်း

ရတနားတပူ၊ မင်္ဂလာဦးရပ်ကွက် ဝေင်၊တောင်းကီ၊။